

บทที่ 4

การกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

4.1 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

การพนันจัดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศ เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ด้วยสาเหตุที่ว่า การพนันเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ทั่วไปมีความชอบอยู่บ้างไม่มากก็น้อยเพราะสัญชาตญาณของมนุษย์ในการชอบความเสี่ยงและการพนัน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเงินทองอยู่ตลอดเวลา และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างผลประโยชน์ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น ทำให้บุคคลจำนวนมากนิยมที่จะเล่นการพนันหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจการพนันเพื่อหวังผลตอบแทน หากแต่การพนันมิได้เป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนกับทุกฝ่าย เนื่องจากโดยสภาพนั้นเป็นการหวังผลตอบแทนจากเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ดังนั้น จึงต้องมีฝ่ายที่ได้ประโยชน์และฝ่ายที่เสียประโยชน์เสมอ ผลที่ตามมาคือการสูญเสียทรัพย์สินของบุคคลในบางกลุ่มทำให้เกิดปัญหาที่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการเสียโอกาสในการประกอบอาชีพเนื่องจากไม่มีทรัพย์สินที่จะใช้ในการดำเนินชีวิต หรือในอีกกรณีหนึ่งอาจเป็นการสูญเสียแรงจูงใจที่จะประกอบอาชีพสุจริต หากแต่หวังที่จะประสบผลสำเร็จในการร่ำรวยทรัพย์สินเงินทองจากการเล่นการพนันซึ่งไม่เป็นผลดีแต่อย่างใด

ในทางกฎหมายการพนันแทบทุกประเภทถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หากแต่บุคคลทั่วไปก็ยังมีนิยมที่จะเล่นการพนันด้วยสาเหตุที่กล่าวไปข้างต้น ประกอบกับในทางปฏิบัติยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมและยังไม่สามารถนำมาใช้ในการสกัดกั้นการกระทำความผิดประเภทนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การพนันนั้นยังคงสร้างปัญหามากมายให้กับสังคมในปัจจุบัน

4.1.1 ปัญหาและผลกระทบจากการพนัน

เป็นที่ทราบกันดีว่ามีการเล่นการพนันและบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมายอยู่มากมายในประเทศไทยโดยกระจายตัวออกไปอยู่ในทุกๆ แห่ง ซึ่งการพนันนั้นดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เนื่องจากลักษณะการเล่นการพนันเป็นกิจกรรมที่มีความทำลายและผลตอบแทนสูงทำให้เกิดความดึงดูดผู้เล่น โดยที่ผู้เล่นการพนันขณะก็มักจะมีความคิดว่าการพนันเป็นหนทางที่ทำให้ตนได้ทรัพย์สินมาด้วยความง่ายดาย จึงชอบที่จะเล่นการพนันจนไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพสุจริตต่างๆ ไป ซึ่งในวันหนึ่งผู้นั้นยอมที่จะเสียทรัพย์สินไปกับการพนันในที่สุด เหตุเพราะว่าไม่มีใครสามารถที่จะชนะการพนันได้ทุกครั้งเรื่อยไป เนื่องจากการพนันเป็นการเสี่ยงโชคโดยขึ้นอยู่กับผลลัพธ์จากเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน และในความเป็นจริงแล้วไม่มีใครใดที่จะทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องทุกครั้ง ส่วนบุคคลอีกประเภทคือผู้ที่เล่นการพนันแล้วสูญเสียทรัพย์สินจากการพนัน การสูญเสียทรัพย์สินนั้นไม่ว่าจะสูญเสียไปจำนวนเท่าใด ย่อมไม่เป็นผลดี สิ่งที่ย่ำแย่ไปกว่านั้นการพนันยังมีความดึงดูดให้ผู้เล่นมีความหวังที่จะได้ทรัพย์สินที่เสียไปคืนด้วยการกระทำประเภทเดิมๆ ซึ่งไม่มีกิจกรรมใดที่สามารถทำได้เช่นนี้อีกแล้ว

จึงเห็นได้ว่าการพนันนั้นก่อให้เกิดผลเสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลผู้ติดการพนัน ซึ่งยอมจะทุ่มเททุกอย่างให้กับการพนันไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน เงินทอง เวลา และความรับผิดชอบ ซึ่งยอมจะเกิดผลเสียอื่นๆ ตามมาอย่างแน่นอน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเล่นการพนันอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ ผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม ซึ่งผลกระทบทางตรงนั้นก็ ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เล่นการพนันเอง ส่วนผลกระทบโดยอ้อมนั้นก็ ได้แก่ ปัญหาต่อสังคมในด้านต่างๆ อันสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 ผลกระทบโดยตรง

ผลกระทบโดยตรงจากการเล่นการพนันนั้น ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เล่นการพนันรวมถึงครอบครัวของผู้เล่นการพนัน ตลอดจนบุคคลผู้มีความสัมพันธ์กับผู้เล่นการพนันด้วย โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่อตัวผู้เล่นการพนันเอง

การพนันจัดว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นผู้ที่เล่นการพนันรวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดให้เล่นการพนันหรือผู้สนับสนุนให้มีการเล่น ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายหากถูกจับกุมต้องได้รับโทษตามกฎหมายทั้งสิ้น ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบโดยตรงข้อแรกเนื่องจากว่าหากผู้กระทำความผิดถูกลงโทษก็จะเกิดปัญหาตามมาหลายประการ ตั้งแต่เสียประวัติ สูญเสียเงินค่าปรับ ถูกริบเงินหรือทรัพย์สินที่นำออกพนัน หรืออาจจะถูกตัดสินจำคุก สร้างปัญหาที่ตามมาอีกหลายประการ เช่น ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ หรืออาจจะถูกไล่ออกจากงาน เป็นต้น ผลกระทบต่อมาก็คือการสูญเสียทรัพย์สินเงินทองไปกับการเล่นการพนัน การพนันแทบทุกประเภทผู้เล่นมักเป็นฝ่ายเสียเปรียบเจ้ามือ และผู้เล่นการพนันส่วนใหญ่ก็มักจะสูญเสียทรัพย์สินเงินทองไปกับการเล่นการพนันน้อยครั้งที่ผู้เล่นจะเป็นฝ่ายชนะได้เงินจากการพนัน ผลที่ตามมาจากการสูญเสียทรัพย์สินเงินทองจากการเล่นการพนัน ได้แก่ การขาดทรัพย์สินที่จะนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นักพนันบางคนนำเงินได้จากการทำงานไปเล่นการพนันจนหมดทุกเดือนๆ ทำให้ไม่มีเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันหรือต้องตัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันลงส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่แยลง ที่แย่ไปกว่านั้นคือการเสียเงินให้กับการพนันจนสิ้นเนื้อประดาตัว ต้องไปกู้หนี้ยืมสินจากบุคคลอื่นมาเพื่อดำรงชีวิต ทำให้ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อนำเงินที่ได้ไปใช้หนี้การพนัน ซึ่งเป็นการสูญเสียเงินทองโดยเปล่าประโยชน์อย่างแท้จริง บางคนทีล้นเนื้อประดาตัวจากการพนันก็ไม่สามารถกลับตัวได้ แต่กลับกู้หนี้ยืมสินมาเพื่อกลับไปเล่นการพนันอีกครั้งเพื่อหวังจะเอาเงินที่เสียไปคืนมา และผลที่ได้รับก็คือการสูญเสียเงินซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเป็นหนี้ท่วมตัวไม่สามารถหามาใช้คืนให้หมดได้ ในบางครั้งจึงมีการหาทางออกโดยการประกอบอาชญากรรมประเภทอื่นเพื่อหาเงินมาใช้ ดังจะเห็นได้ว่าการพนันย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน

2. ผลกระทบต่อครอบครัว

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันสังคมหน่วยย่อยที่สุดและจัดว่ามีความสำคัญมากที่สุด การที่มีบุคคลในครอบครัวไปติดการพนันย่อมสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นในครอบครัวอย่างแน่นอน เนื่องจากเงินทองและทรัพย์สินที่ผู้เล่นการพนันนำไปเล่นอาจเป็นทรัพย์สินของครอบครัวเมื่อเล่นแล้วสูญเสียย่อมเกิดผลกระทบต่อครอบครัว หรือในบางกรณีผู้ที่เล่นการพนันอาจเล่นการพนันด้วยเงินหรือทรัพย์สินของตนเอง แต่เมื่อสูญเสียทรัพย์สินไปด้วยการแพ้พนันอาจนำเงินของครอบครัวไปเล่นซ้ำเพื่อหวังจะได้เงินในส่วนของตนเองคืนกลับมา ซึ่งหากไป

เล่นการพนันแล้วแพ้พนันซ้ำอีกก็ทำให้ครอบครัวต้องเสียรายได้ไปอย่างไม่จำเป็นโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งหากเงินจำนวนนั้นเป็นเงินที่ครอบครัวต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้เกิดความยากลำบากขึ้นในครอบครัวมากขึ้นอีกเนื่องจากไม่มีเงินที่จะไปใช้จ่ายซื้อหาปัจจัย 4 มาใช้ในชีวิตประจำวัน

นอกจากเรื่องเงินทองและทรัพย์สินในครอบครัวซึ่งถูกกระทบจากการพนันแล้ว เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวก็เป็นปัญหาที่เกิดจากการพนันอีกเช่นกัน เนื่องด้วยผู้ที่เล่นการพนันและสูญเสียทรัพย์สินไป อาจถูกตำหนิจากสมาชิกในครอบครัวคนอื่นจนทำให้มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันได้ เนื่องจากผู้ที่เสียทรัพย์สินจากการเล่นการพนันย่อมมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีมีความเครียดและความกังวลใจ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวที่ต้องสูญเสียเงินและทรัพย์สินไปยังมีความเครียดและกังวลใจมากกว่า การมีปากเสียงกันจึงเป็นเรื่องที่แทบจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์อีกประการ ได้แก่ การให้เวลาและความดูแลเอาใจใส่ต่อครอบครัวของผู้เล่นการพนันนั้นย่อมลดลง เนื่องจากผู้ที่หลงใหลในการพนันก็มีจะทุ่มเทเวลาให้กับการเล่นการพนันมากเกินไปจนขาดเวลาที่จะดูแลเอาใจใส่ครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวแยลงอย่างแน่นอนซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาได้

4.1.1.2 ผลกระทบโดยอ้อม

นอกจากผลกระทบโดยตรงที่เกิดจากการพนันอันได้แก่ ผลกระทบต่อบุคคลผู้เล่นหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันตลอดจนครอบครัวของบุคคลดังกล่าวแล้ว ยังมีผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการพนันอีกอัน ได้แก่ ก่อให้เกิดปัญหาต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากธุรกิจการพนันนั้นเป็นธุรกิจซึ่งมีมูลค่าจำนวนเงินที่หมุนเวียนอยู่สูงมากจนมีผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้น ผู้ทำธุรกิจ在这一ลักษณะนี้บางกลุ่มมีความเกี่ยวข้องกับนักการเมือง ผู้ค้าอาวุธสงคราม นายทหารระดับสูง และองค์กรอาชญากรรม ดังนั้น นอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อผู้กระทำความผิดและผู้ใกล้ชิดแล้ว ปัญหายังลุกลามไปในระดับมหัพภาคกล่าวคือ

1. ปัญหาต่อเศรษฐกิจ

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการพนันจัดเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าเงินหมุนเวียนอยู่เป็นจำนวนมาก จากการประมวลผลวงเงินที่เกี่ยวข้องกับการแทงพนันในกิจกรรมการพนันประเภทต่างๆโดยท่านรองศาสตราจารย์สังคิด พิริยะรังสรรค์ ได้ผลการสำรวจว่า หวยใต้ดิน หวยอมสิน หวย ธกส. หวยหุ้น หวยรายวัน การพนันฟุตบอล และการพนันในบ่อนการพนันเถื่อน รวมกันมีมูลค่าวงเงินที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในปี พ.ศ. 2544 รวบรวม 1,400,000 – 1,700,000 ล้านบาทต่อปีทีเดียว ดังตารางประกอบดังต่อไปนี้

ตารางจำนวนเงินรวมทั้งปีจำแนกตามประเภทการพนันที่เล่นในรอบปี¹

ประเภทการพนัน	จำนวนเงินที่เกี่ยวข้อง (ล้านบาท)
หวยใต้ดิน	542,000
หวยหุ้น	16,000
หวยอมสิน	108,400
หวยรายวัน	9,200
หวย ธกส.	108,400
การพนันฟุตบอล	122,000
การพนันในบ่อนการพนันเถื่อน	541,000 – 826,000
รวม	1,447,000 – 1,732,000

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่เห็นได้มีอยู่หลายประการนับจากเศรษฐกิจพื้นฐาน ได้แก่ การค้าขายสินค้าและบริการ การสูญเสียเงินจากการเล่นการพนันมีผลต่อการซื้อสินค้าของผู้เล่นการพนัน เนื่องจากเมื่อสูญเสียเงินทองย่อมไม่มีกำลังที่จะซื้อสินค้า นับตั้งแต่สินค้าฟุ่มเฟือยนับเรื่อยมาจนถึงสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนอกจากสินค้าแล้วการบริการก็ถูกผลกระทบเช่นว่านี้เช่นกัน

¹สังคิด พิริยะรังสรรค์, เศรษฐกิจการพนัน ทางเลือกเชิงนโยบาย, หน้า 383.

ในแง่เศรษฐกิจของรัฐการพนันนั้นจัดว่าเป็นเศรษฐกิจนอก
ระบบ รัฐจึงมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีแต่อย่างใด ทำให้ไม่เกิดประโยชน์ใดๆต่อ
เศรษฐกิจของภาครัฐ

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจอีกประการหนึ่งก็คือ การนำ
เงินไปเล่นการพนันในต่างประเทศ การที่นักพนันในประเทศไทยขนเงินไปเล่นการพนันยังต่าง
ประเทศ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ระบุให้การเล่นการพนันเป็นความผิดตามกฎหมายจึง
ไม่สามารถเล่นการพนันได้ นักพนันที่ไม่ต้องการหลบๆ ซ่อนๆ จึงนิยมเดินทางไปเล่นการพนันยัง
ต่างประเทศ รวมไปถึงบุคคลที่มีใช้นักพนันเต็มตัวแต่ต้องการไปเล่นการพนันเพื่อเป็นการท่องเที่ยว
เที่ยวก็จัดรวมอยู่ในประเภทนี้เช่นเดียวกัน ผลกระทบในทางลบอันเนื่องมาจากการเดินทางไปเล่น
การพนันต่างประเทศอาจแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

(1) เกิดการลงทุนในธุรกิจผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น เป็นการ
เบี่ยงเบนทรัพยากรที่น่าจะนำมาใช้ในธุรกิจที่เป็นประโยชน์กับสังคมไปหาธุรกิจที่มีผลเสียกับสังคม

(2) ทำให้นักธุรกิจถูกกฎหมายเสียเปรียบ เพราะผู้ทำผิด
กฎหมายเข้าถึงแหล่งทุนหรือหาเงินทุนมาได้ง่ายๆ และยังไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ยังเกิดการผูก
ขาดทางเศรษฐกิจ

(3) กิจกรรมการพนันนอกประเทศ เป็นการนำเงินตราที่ได้
จากภายนอกที่มีได้เกิดจากผลผลิตในประเทศกล่าวคือ ปริมาณเงินอาจเพิ่มขึ้นแต่ผลผลิตเท่าเดิม
เป็นสาเหตุให้เกิดภาวะเงินเฟ้อของระบบเศรษฐกิจได้

(4) ผลกำไรจากธุรกิจผิดกฎหมายที่ถูกนำไปแสวงหากำไร
เพิ่ม โดยการเก็งกำไรในตลาดหุ้น ตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงราคาขึ้น และถอนออกหรือลดลง
ในช่วงราคาตก มีผลทำให้สภาวะราคาขึ้นหรือลงมีการแกว่งตัวสูงนำไปสู่การไร้เสถียรภาพทาง
เศรษฐกิจ และอาจเป็นผลเสียต่อความมั่นใจและการลงทุนของนักธุรกิจทั้งในและนอกประเทศ

ดังจะเห็นได้ว่าการพนันส่งผลต่อเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการ
พนันที่ลักลอบเล่นกันอย่างผิดกฎหมายในประเทศหรือการนำเงินออกไปเล่นการพนันยังต่าง
ประเทศ ซึ่งเป็นการส่งผลในแง่ลบต่อเศรษฐกิจมากกว่าการส่งผลดี

2. ปัญหาต่อสังคม

การพนันนั้นจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลในสังคมมองแตกต่างกันออกไปทั้งยอมรับและไม่ยอมรับ โดยมีหลักเหตุผลประกอบความเชื่อของตนแตกต่างกันออกไป นักเศรษฐศาสตร์นิยมตั้งสมมติฐานว่าตัวกำหนดพื้นฐาน (Fundamental Determinant) ของการเล่นการพนัน คือ ทางเลือกส่วนตัว (Individual Choice) ดังนั้น ผู้เล่นยอมรับที่จะนำตัวเองเข้าไปสู่การเล่นการพนันและรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นด้วยตัวเอง การพนันจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหากับผู้อื่นยกเว้นผู้ที่สมัครใจเข้าไปเล่นเท่านั้น ส่วนนักอนุรักษ์นิยมเห็นว่าเนื่องจากการพนันแตกต่างจากกิจกรรมยามว่าง (Leisure) อื่นๆ ในแง่ของศีลธรรมและจรรยาบรรณ และตั้งสมมติฐานว่าการพนันมีศักยภาพที่จะเป็นปัญหาสังคมซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุม โดยการเริ่มประณามการพนันนั้นมีจุดเริ่มมาจากความเชื่อทางศาสนา บุคคลกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าการพนันเป็นความพยายามของนักพนันที่จะหาเงินง่ายๆ ดังนั้น การพนันจึงเป็นการปฏิเสธจริยธรรมการทำงานและคุณภาพการผลิต แนวคิดนี้ยังส่งเสริมสมมติฐานที่ถือว่าการพนันเป็นพฤติกรรมที่ทำร้ายตัวเองอย่างไม่มีเหตุผลและนำไปสู่ปัญหาทางการเงินทั้งระดับบุคคลและสังคม

ในสังคมไทยนั้นมีการเล่นการพนันมาเป็นเวลานานตั้งแต่สมัยอดีต ซึ่งการพนันก็เป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับและถูกต้องตามเสมอมา ในยุคสมัยที่แตกต่างกันไปความเชื่อและการยอมรับก็แตกต่างกันไปเช่นกัน หากแต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันตลอดทุกยุคทุกสมัยนั้นก็คือการพนันนั้นมีอยู่ในสังคมไทยตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบที่เปิดเผยเมื่ออยู่ในสมัยที่กฎหมายบัญญัติให้การพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมาย หรือเปิดสถานคาสิโนหรืออยู่ในรูปแบบของธุรกิจนอกกฎหมาย ซึ่งต้องลักลอบทำเมื่ออยู่ในยุคสมัยที่กฎหมายบัญญัติให้การพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งการพนันนั้นก็ได้ส่งผลเสียต่อสังคมในทุกยุคทุกสมัยไม่ว่ากฎหมายจะอนุญาตหรือไม่ก็ตาม ผลกระทบของการพนันซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมไทยนั้นมีอยู่หลายประการด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาตำรวจเรียกรับสินบนในการละเว้นการจับกุมทำให้มีบ่อนการพนันผิดกฎหมายเกิดขึ้น ซึ่งอาจมีผู้มีอิทธิพลเป็นผู้คุมกิจการอยู่และมีอำนาจในพื้นที่นั้นๆ เมื่อมีกิจการผิดกฎหมายก็ย่อมมีรายได้เป็นจำนวนมากก็สามารถนำไปขยายกิจการเพิ่มขึ้น ติดสินบนเจ้าพนักงานมากขึ้น ทำให้สังคมนั้นกลายเป็นสังคมที่การพนันเป็นสิ่งนอกกฎหมายซึ่งเจ้าพนักงานไม่จับกุม อาจมีการหลอกลวงประชาชนเกิดขึ้น เช่น การใช้กลโกง การตั้งตัวเป็นเก็จอาจารย์ เป็นต้น ทำให้ประชาชนในสังคมถูกมอมเมาด้วยการพนันและการหลอกลวงต่างๆ นานา ส่งผลให้มีผู้สูญเสียทรัพย์สินไปกับการพนันซึ่งต้องหาทางออกในการหาเงินโดยวิธีอื่นที่เป็นผลร้าย เช่น การประกอบ

อาชญากรรมหรือการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบซึ่งก็ทำให้เกิดธุรกิจนอกระบบขึ้นอีก จากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถเห็นได้ว่าการพนันส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายด้านและในบางครั้งมีลักษณะเป็นปฏิริยาลูกโซ่ ทำให้มีปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องจากการพนันเกิดขึ้นในสังคม จึงกล่าวได้ว่าการพนันนั้นเป็นสิ่งที่สร้างปัญหาให้กับสังคมมากพอสมควรทีเดียว

4.1.2 . ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดการพนัน

ในประเทศไทย แม้จะมีกฎหมายกำหนดไว้ให้การพนันเป็นสิ่งที่ต้องห้าม เนื่องจากการเล่นที่นำมาซึ่งความเสียหายต่อผู้เล่นในทุกๆด้านก็ตาม แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวมิได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัยแต่อย่างใด ในขณะที่รูปแบบของการเล่นการพนันนั้นได้มีการพัฒนาขึ้นทั้งในด้านของวิธีการเล่น รูปแบบการเข้าเล่น ฯลฯ อาทิเช่น “การพนันทางอินเทอร์เน็ต” หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การพนันออนไลน์” ซึ่งเป็นรูปแบบของการนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการเล่นการพนัน เพื่อเป็นการสะดวกรวดเร็ว และสามารถกระจายตัวได้ในวงกว้าง และเข้าถึงผู้เล่นเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นการยากต่อการจับกุม เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้การบังคับใช้กฎหมายการพนันในประเทศไทยนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การลักลอบเล่นการพนันยังคงมีปรากฏอยู่ในทุกสังคมและกระจายตัวอยู่ในทุกๆ กลุ่มชนชั้น

จากเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถจำแนกได้ว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของไทยนั้น ได้แก่

4.1.2.1 ปัญหาด้านบทบัญญัติกฎหมาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันที่เห็นได้ชัดนั้นได้แก่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งทั้งสองฉบับยังมีปัญหาและข้อบกพร่องที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาระบบการพนันซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1.2.1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อก่อน จะเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้มุ่งที่จะห้ามการเล่นการพนัน หรือลงโทษผู้ที่เล่นการพนัน หากแต่

เป็นการบัญญัติไว้เพื่อห้ามมิให้ผู้ในการเล่นการพนันนำมูลหนี้ที่เกิดจากการพนันมาฟ้องร้องกันเท่านั้น ซึ่งการบัญญัติเช่นนี้ไม่ได้ช่วยลดจำนวนผู้ในการเล่นการพนันได้มากเท่าไรนัก

4.1.2.1.2 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

ข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ที่สังเกตเห็นได้หลายประการ คือ

1. ยากต่อการเอาผิด

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นความผิดในทางอาญา ดังนั้น กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการกระทำความผิดในเรื่องของการพนัน จึงต้องอาศัยกระบวนการในทางอาญา กล่าวคือ

1.1 จะต้องเป็นการกระทำที่เป็นความผิดอย่างชัดเจน ปราศจากข้อสงสัย

หลักการดำเนินการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบก่อนเสมอ ไม่ว่าจะจำเลยจะรับหรือปฏิเสธ ทั้งนี้ ให้ภาระการพิสูจน์ความผิดของจำเลยตกอยู่กับโจทก์ โดยโจทก์จะต้องนำสืบพิสูจน์ความผิดของจำเลยให้ได้ตั้งฟ้องโดยปราศจากข้อสงสัยใดๆทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นสิทธิฟ้องคดีหรือเหตุอันกฎหมายถือว่าไม่เป็นผิด เช่นการป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุหรือไม่ เป็นต้น มิเช่นนั้น ย่อมจะลงโทษจำเลยไม่ได้²

²โกเมน ภัทรภิรมย์, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : วิธีพิจารณาชั้นศาล, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531), หน้า 73

1.2 จะต้องมีเจตนาในการกระทำความผิด

โดยหลักแล้ว องค์ประกอบภายในของความผิดอาญาในแต่ละมาตรา คือ “เจตนา” ซึ่งการพิจารณาในเรื่องของเจตนา นั้น สามารถแยกออกได้เป็น 2 กรณี คือ 1. เจตนาตามความเป็นจริง (ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล) และ 2. เจตนาโดยผลของกฎหมาย (ไม่ประสงค์ต่อผลและไม่เล็งเห็นผล)

เจตนาตามความเป็นจริง

ในการที่จะถือได้ว่า ผู้กระทำมีเจตนาตามความเป็นจริงได้นั้น จะต้องเป็นไปในกรณี ดังนี้

1. ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบภายนอก ของความผิด และ
2. ผู้กระทำจะต้อง “ประสงค์ต่อผล” ของการกระทำของตนนั้น หรือมิฉะนั้นก็ต้อง “เล็งเห็นผล” ของการกระทำของตนนั้น

มาตรา 59 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

องค์ประกอบภายนอก คือสิ่งที่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอก เช่น แดงยิงดำตาย การกระทำของแดงก็ครบองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานฆ่าคนตาย เพราะเป็นที่เห็นกันได้ว่า แดง คือ “ผู้ใด” การยิงคือการ “ฆ่า” ดำ คือ “ผู้อื่น”

มาตรา 59 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้”

มาตรา 59 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น”

อนึ่ง คำว่า “ประสงค์ต่อผล” นั้น ในทางตำรา เรียกว่า “เจตนาโดยตรง”³ หมายความว่า มุ่งหมายจะให้เกิดขึ้น หากผลเกิดขึ้นตามที่มุ่งหมายก็เป็นความผิดสำเร็จ หากผลไม่เกิดตามที่มุ่งหมาย ก็เป็นความผิดเพียงฐานพยายามตามมาตรา 80 หรือมาตรา 81 แล้วแต่กรณี

ส่วนคำว่า “เล็งเห็นผล” นั้น ในทางตำราเรียกว่า “เจตนาโดยอ้อม” หมายความว่า เล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน เท่าที่จิตใจของบุคคล ในฐานะเช่นนั้นจะเล็งเห็นได้ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า หากบุคคลในฐานะเช่นเดียวกับผู้กระทำโดยปกติเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ก็ถือว่าผู้กระทำเล็งเห็นผล บุคคลที่ยกขึ้นมาวินิจฉัยเปรียบเทียบกับนี้มิใช่บุคคลสามัญทั่วไป หรือวิญญูชน แต่ให้ถือเอาบุคคลในสภาพเช่นเดียวกับผู้กระทำ หากผู้กระทำเป็นเด็กร่างกายพิการและมีจิตใจไม่ปกติ ในการวินิจฉัยว่าผู้กระทำเล็งเห็นผลหรือไม่ ก็ต้องเปรียบเทียบดูว่าบุคคลในฐานะเช่นนี้โดยปกติเล็งเห็นผลนั้นได้หรือไม่⁴

³จิตติ ติงศภทิพย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายเนติบัณฑิตยสภา, 2525), หน้า 191 และหยุด แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา, (พระนคร : โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ, 2495), หน้า 352

มาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

มาตรา 81 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำการโดยมุ่งต่อผลซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แต่การกระทำนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำหรือเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ ให้ถือว่าผู้นั้นพยายามกระทำความผิด แต่ให้ลงโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าการกระทำดังกล่าวในวรรคแรกได้กระทำไปโดยความเชื่อถืออย่างงมงาย ศาลจะไม่ต้องลงโทษก็ได้”

⁴จิตติ ติงศภทิพย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 157

เจตนาโดยผลของกฎหมาย

หมายความว่า ผู้กระทำมิได้มีเจตนาตามความเป็นจริงแก่บุคคล ซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น กล่าวคือ มิได้ประสงค์ให้ผลเกิดแก่บุคคลนั้น หรือมิได้เล็งเห็นว่าผลจะเกิดแก่บุคคลนั้นแต่กฎหมาย “ให้ถือว่า” ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น เจตนาดังกล่าวเรียกว่าเป็น “เจตนาโดยผลของกฎหมาย” หรือ อีกนัยหนึ่งคือ “เจตนาโอน”⁵

1.3 ผลของการกระทำสัมพันธ์กับการกระทำ

ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

(Causation) นั้น มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1.3.1 หากผลนั้นเป็น “ผลโดยตรง” ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้น หากไม่ใช่ผลโดยตรงก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

โดยที่ “ผลโดยตรง” นั้น มาจาก “ทฤษฎีเงื่อนโซ่” ซึ่งมีหลักสำคัญว่า ถ้าไม่มีการกระทำอันหนึ่งอันใดแล้ว ผลจะไม่เกิด ถือว่าผลเกิดจากการกระทำอันนั้น แม้ว่าผลจะเกิดจากการกระทำอันอื่นๆ ด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้าม หากไม่มีการกระทำอันใดอันหนึ่งนั้นแล้ว ผลก็ยังเกิดอยู่ตนเอง ก็จะต้องถือว่าผลเกิดจากการกระทำอันใดอันหนึ่งนั้นมิได้⁶

1.3.2 หากผลนั้นทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้นก็ต่อเมื่อผลนั้นเป็น “ผลโดยตรง” และเป็น “ผลธรรมดา” หากไม่ใช่ “ผลธรรมดา” ก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

มาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ผู้ใดเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น แต่ในกรณีกฎหมายบัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้นเพราะฐานะของบุคคล หรือเพราะความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับบุคคลที่ได้รับผลร้าย มิให้นำกฎหมายนั้นมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำให้หนักขึ้น”

⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : หจก. จีรัชการพิมพ์, 2546), หน้า 287

“ผลธรรมดา” นั้น คือผลตาม “ทฤษฎีเหมาะสม” หมายความว่า ผู้กระทำสามารถ “คาดเห็น” ความเป็นไปได้ของผลนั้น โดยการวินิจฉัยความสามารถในการคาดเห็นให้ใช้หลักมาตรฐานของบุคคลสามัญที่เรียกกันว่าวิญญูชนเป็นหลัก⁶ อย่างไรก็ตาม การคาดเห็นดังกล่าวไม่จำกัดถึงขนาดของการเล็งเห็นผล

1.3.3 หากผลนั้นมิได้ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น แต่เป็นผลที่เกิดจาก “เหตุแทรกแซง” ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้นก็ต่อเมื่อเป็น “ผลโดยตรง” ซึ่ง “ผลโดยตรง” นั้นเกิดจาก “เหตุแทรกแซง” ที่วิญญูชน “คาดหมายได้” หากเกิดจากเหตุแทรกแซงที่วิญญูชน “คาดหมายไม่ได้” ก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

“เหตุแทรกแซง” ที่ “คาดหมายได้” ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ก็คือ เหตุตาม “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ซึ่งหมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการกระทำของผู้กระทำในตอนแรก และเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดผลในบั้นปลายขึ้น⁷

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้น จะต้องมีพยานหลักฐานที่ใช้ในการพิสูจน์ความผิดของผู้จัดให้มีการเล่น ผู้เข้าเล่น ผู้สนับสนุน ให้ชัดเจนเพียงพอ ที่ศาลจะเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดตามฟ้องจริง ทั้งนี้ การพิสูจน์ดังกล่าวจะต้องเป็นการพิสูจน์ถึงขนาดที่ศาลจะต้องสืบสงสัยในพฤติการณ์ต่างๆ จึงจะถือเอาผิดกับบุคคลดังกล่าวได้

2 ไม่ครอบคลุมถึงผู้กระทำความผิดทุกคน

ในปัจจุบันนี้ การพนันได้มีการพัฒนาขึ้นทั้งในรูปแบบของการเล่นการพนัน วิธีการเล่นการพนัน รวมไปถึงการจัดให้มีระบบเครือข่าย การจัดการบริการองค์กร ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้มีส่วนทำให้การเล่นการพนัน เป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันนั้น ได้มีการจัดการให้มีการเล่นการ

มาตรา 63 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ถ้าผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผลของการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมดาย่อมเกิดขึ้นได้”

⁶จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 155

⁷ เกียรติขจร วิัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 313

พนันในลักษณะที่เป็นองค์กรที่ยิ่งใหญ่ มีบุคลากรที่มีหน้าที่ในการดำเนินการหลายระดับชั้น ทั้งผู้ที่อยู่เบื้องหน้าและผู้ที่อยู่เบื้องหลัง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการจัดให้มีการเล่นการพนันมักจะเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการจัดการดังกล่าว ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ที่ห่างไกลจากผู้ที่กระทำความผิดโดยตรงเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า หากเกิดมีการจับกุมขึ้น ผู้ที่อยู่เบื้องหลังก็จัดอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้สมคบเท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาจากพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็มิได้มีการกำหนดความผิดฐานผู้สมคบเหล่านี้ไว้แต่อย่างใด

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในความเป็นจริงแล้วนั้น ผลประโยชน์มหาศาลที่เกิดจากการพนัน จะตกอยู่ที่ผู้สมคบมากกว่าผู้กระทำความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้เอาโทษได้ และเงินได้มหาศาลดังกล่าวนี้เอง ที่เป็นเงินที่จะถูกนำไปใช้ในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผิดกฎหมายต่อไปได้อีก อาทิเช่น การค้ายาเสพติด การจ้างบุคคลมาติดตามทวงหนี้นอกกฎหมาย การทำร้ายร่างกาย รวมไปถึงการเอาอาศัยช่องทางดังกล่าวเพื่อทำการฟอกเงินอีกด้วย

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้ยังมีช่องโหว่ที่ทำให้บุคคลอาศัยความบกพร่องของกฎหมายดังกล่าวเพื่อแสวงหาประโยชน์ ซึ่งมีไม่แต่เพียงประโยชน์จากการได้รับรายได้มหาศาลจากการพนันเท่านั้น จะยังอาศัยรายได้ดังกล่าวเพื่อขยายฐานในการกระทำความผิดทางอาญาประเภทอื่นได้อีกด้วย

3. อัตราโทษเบาเกินสมควร

จากการศึกษาในเรื่องของบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้น จะเห็นได้ว่า มาตรการการลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

3.1 มาตรการลงโทษในทางปกครอง

เป็นมาตรการการลงโทษที่มุ่งเน้นให้เกิดความยุ่งยากโดยการตัดสิทธิบางอย่าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมาตรการการลงโทษในลักษณะดังกล่าว ได้แก่ การถอดถอนใบอนุญาต ของผู้ที่ได้

รับอนุญาตให้เป็นผู้มีอำนาจในการจัดให้มีการเล่น แต่ได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดเป็นต้น

3.2 มาตรการลงโทษในทางอาญา

เป็นมาตรการการลงโทษที่มุ่งเน้นการป้องกันความเสียหายของสังคมส่วนรวม เพื่อให้สังคมได้รับความปลอดภัยจากอันตรายที่อาจเกิดจากการกระทำความผิด ซึ่งบทลงโทษดังกล่าวจะต้องมีความเด็ดขาดและรุนแรง อันได้แก่ โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน เป็นต้น

โทษในทางอาญา ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้น ได้แก่

1. โทษจำคุก แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

- 1) โทษจำคุกตลอดชีวิต
- 2) โทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา

จากการศึกษาจากพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกำหนดโทษจำคุกตามมูลความผิดในเรื่องของการพนัน ซึ่งได้แก่ การขายสลากกินแบ่งเกินราคา, การจัดให้มีการเล่นและการเข้าเล่นการพนันตามบัญชี ก. หมายเลข 1-16 และ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 9 ตี แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(มาตรา 9 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งที่ออกจำหน่ายตามมาตรา 9 และที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดในสลาก”)

บัญญัติ ข. หมายเลข 16 (เฉพาะสลากกินรวบ) การจัดทำให้มีการเล่นและการเข้าเล่นการพนันอื่นๆ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว, การรับรางวัลที่ให้ไปแล้วกลับคืน รับซื้อ หรือแลกเปลี่ยนรางวัลใน สถานงาน อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติตามมาตรา 4, การจัดทำมีการแถมพหุหรือของรางวัลใน

มาตรา 12 (1) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ผู้ใดจัดทำให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาต แล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ

กฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นตามบัญญัติ ก. หมายเลข 1 ถึงหมายเลข 16 หรือการเล่น ตามบัญญัติ ข. หมายเลข 16 เฉพาะสลากกินรวบ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันนี้ ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไปจนถึง 5,000 บาท ด้วยอีก ส่วนหนึ่ง เว้นแต่ผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันที่เรียกว่าลูกค้า ให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 12 (2) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 4 อันว่าด้วยการรับกลับคืนหรือรับซื้อ หรือแลกเปลี่ยน รางวัลนั้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ”

(มาตรา 4 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“การเล่นหมายเลข 5 ถึง 15 ในบัญญัติ ข. หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่น อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ นั้น จะให้รางวัลตราความเป็นเงินไม่ได้ และห้ามมิให้ผู้ใดรับรางวัลที่ให้ไปแล้วกลับคืน หรือรับซื้อหรือแลกเปลี่ยนรางวัลนั้นในสถานงาน หรือการเล่นหรือบริเวณต่อเนื่องในระหว่างมีงานหรือการเล่น”)

การประกอบอาชีพ โดยมีได้ขออนุญาต เป็นต้น นั้น กฎหมายกำหนดให้มีโทษจำคุกอยู่ระหว่าง 1 เดือน ถึง ไม่เกิน 3 ปี ซึ่งถือว่าเป็นอัตราโทษที่ไม่สูงมากนัก

โดยที่เป็นที่ทราบกันดีว่า การพนัน คือกิจกรรมมอมเมาประชาชนเป็นอย่างยิ่ง และหากพิจารณาต่อไป จะเห็นได้ว่า การพนันเป็นเหตุที่นำไปสู่ความเสียหายได้มากมายหลายประการ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องหามาตรการที่จะปราบปรามให้หมดสิ้นไป และในการกำหนดมาตรการในการลงโทษก็ควรมีการกำหนดในชั้นสูง เพื่อเป็นการทำให้ผู้ที่กระทำความผิดมีความเกรงกลัวต่อโทษ และคิดทบทวนก่อนที่จะกระทำความผิด

2. โทษปรับ

ในการกำหนดโทษปรับนั้น จะเห็นได้ว่าอัตราโทษปรับตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 จะมีอัตราโทษอยู่ระหว่าง 50 บาท ถึงไม่เกิน 5,000 บาท ซึ่งหากพิจารณาจากโอกาสที่จะได้รับรายได้จากการพนันซึ่งจะมีจำนวนมากมายนานแล้ว จะเห็นได้ว่าการกำหนดค่าปรับในอัตราดังกล่าว ถือเป็นจำนวนที่น้อยมาก ดังนั้น ในการกำหนดโทษดังกล่าวจึงไม่อาจสร้างความเกรงกลัวให้แก่ผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

3. โทษริบทรัพย์

การริบทรัพย์สินถือเป็นโทษทางอาญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด และเป็นหลักกฎหมายพื้นฐานที่จะนำไปใช้กับพระราชบัญญัติฉบับอื่นๆที่บัญญัติให้ริบทรัพย์สิน ซึ่งกฎหมายอาญาได้บัญญัติหลักการริบทรัพย์สินไว้ 3 กรณี กล่าวคือ

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 8 มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50 บาท ขึ้นไปจนถึง 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“การจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้”)

มาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ผู้ใดต้องโทษปรับ ผู้นั้นจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาต่อศาล”

3.1. ทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบเสมอ ไม่ว่า
จะเป็นของผู้ใดก็ตาม

ทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบเสมอ ไม่ว่าจะ
จะเป็นของผู้ใดก็ตามจะใช้ดุลพินิจไม่ได้ตามบทบัญญัติมาตรา 32 สาระสำคัญของการริบ
ทรัพย์สินประเภทนี้อยู่ที่สภาพของทรัพย์สินนั้น กล่าวคือ หากการทำหรือมีไว้ซึ่งทรัพย์สินเช่นนั้น
เป็นความผิดในตัวเอง เช่น ยาเสพติด อาวุธสงคราม ฯลฯ และทรัพย์สินดังกล่าวได้มีกฎหมาย
บัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้ง ว่ามิให้ผู้ใดทำหรือมีไว้ในครอบครอง เนื่องจากอาจเป็นการก่อให้เกิด
อันตรายต่อสังคม และเป็นการกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม กฎหมายจะ
กำหนดให้ริบทรัพย์สินประเภทนี้ โดยมีให้อำนาจใช้ดุลพินิจและบังคับให้ริบโดยเด็ดขาด ไม่ว่า
ทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้ใด หรือจะมีผู้ใดได้รับโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ก็ตาม

3.2. ทรัพย์สินที่ศาลจะต้องริบเสมอ เว้น
แต่เป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

ทรัพย์สินซึ่งจะสามารถทำการริบได้
ตามมาตรานี้ คือ

3.2.1 ทรัพย์สินซึ่งได้ใช้หรือได้มาใน
การกระทำความผิด เช่น การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน อันได้แก่ เงินที่ให้สินบน
เจ้าพนักงาน และ

มาตรา 32 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า "ทรัพย์สินใดที่กฎหมายบัญญัติไว้
ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิดให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษ
ตามคำพิพากษาหรือไม่"

มาตรา 34 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

"บรรดาทรัพย์สิน

- (1) ซึ่งได้ให้ตามความในมาตรา 143 มาตรา 144 มาตรา 149 มาตรา 150 มาตรา
167 มาตรา 201 หรือมาตรา 202 หรือ
- (2) ซึ่งได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้
กระทำความผิด

ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ
ความผิด"

3.2.2 ทรัพย์สินที่ให้เพื่อจงใจให้

บุคคลกระทำความผิด หรือเพื่อเป็นกำลังใจในการที่บุคคลได้กระทำความผิด เช่น เงินรางวัลในการที่เขาได้กระทำความผิด

ทั้งนี้ การริบทรัพย์สินตาม

มาตราดังกล่าว ทรัพย์สินนั้นจะต้องมีการ “ให้” กันแล้ว จึงจะริบได้

3.3.3 ทรัพย์สินที่อยู่ในดุลยพินิจของ

ศาลว่าจะริบหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่เป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

ในการริบทรัพย์สินตาม

มาตราดังกล่าว กฎหมายให้ถือว่าเป็น “ดุลยพินิจ” ของศาล เพราะกฎหมายใช้คำว่า “ศาลมีอำนาจ” ซึ่งหมายความว่า แม้ศาลจะเห็นได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ได้ หรือมีไว้เพื่อใช้ หรือได้มาโดยได้กระทำความผิด ศาลก็มีดุลยพินิจที่จะสั่งริบหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ศาลจะต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณารวมทั้งพิจารณาถึงความเสียหายต่อส่วนรวมอันเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยด้วย⁸

จากการศึกษา บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แล้ว จะเห็นว่า ได้มีการกำหนดโทษทางอาญา ในเรื่องของการริบทรัพย์สินไว้เช่นกัน ซึ่งกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการริบทรัพย์สิน

มาตรา 33 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ในการริบทรัพย์สิน นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

1. ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือ
2. ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยการกระทำความผิด

เว้นแต่ ทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด”

⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 777

พนันที่อยู่ในวงการเล่นการพนัน เครื่องมือในการเล่นการพนัน ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โทษในเรื่องของการริบทรัพย์นั้น ยังมีส่วนซึ่งเป็นช่องโหว่ของกฎหมายอยู่มาก กล่าวคือ

1. ในเรื่องของการริบทรัพย์สินที่ไม่สามารถริบได้ทั้งหมดเนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน มาตรา 10 วรรคแรก กำหนดให้ทำการริบได้เฉพาะทรัพย์ที่อยู่ในวงการเล่นการพนันเท่านั้น ซึ่งข้อจำกัดของการริบทรัพย์ดังกล่าว เป็นเหตุให้การริบได้เพียงทรัพย์สินส่วนหนึ่งเท่านั้น

2. ในเรื่องของการระงับการพิสูจน์ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นว่า กฎหมายอาญากำหนดให้โจทก์มีหน้าที่ต้องทำการพิสูจน์ความผิดจนสิ้นสงสัย (Beyond Reasonable Doubt) ดังนั้น การจะริบทรัพย์สิน เครื่องมือเครื่องใช้ในการเล่นการพนัน จะต้องมียุทธศาสตร์ที่แน่ชัดว่าทรัพย์สินนั้นได้มิใช่เพื่อใช้ในการพนันอย่างชัดเจน หากทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินซึ่งสามารถให้ประโยชน์เพื่อการอื่นได้ และไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพนันโดยตรงได้แล้ว จะไม่ถือเป็นเครื่องมือที่ศาลจะสามารถริบได้ ซึ่งในทางปฏิบัติการพิสูจน์ดังกล่าวทำได้ค่อนข้างยาก

3. ในเรื่องของการขอของกลางคืน เนื่องจากการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้น เป็นการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 กล่าวคือ ในการริบทรัพย์สินนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของศาลว่าจะริบหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากได้มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดต่อมาว่า ในการริบทรัพย์ในลักษณะดังกล่าวนี้ แม้ศาลได้มีคำสั่งริบทรัพย์ดังกล่าวแล้ว หากปรากฏต่อมาภายหลังว่าได้มีการร้องขอทรัพย์สินดังกล่าวคืนจากบุคคลภายนอกผู้ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง และเจ้าของทรัพย์ผู้นั้นมิได้รู้เห็นต่อการกระทำความผิดดังกล่าวแต่อย่างใด ประกอบกับการร้องขอดังกล่าวได้กระทำภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ศาลจะต้องทำการนัดไต่สวนคำร้องดังกล่าว หากปรากฏว่าผู้ร้อง

มาตรา 10 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินพนันกันซึ่งจับได้ในวงการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมิได้เอาออกพนัน”

มาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 บัญญัติว่า

“เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นนั้น ให้ศาลมีอำนาจริบได้ตามกฎหมายลักษณะอาญา”

สามารถพิสูจน์ให้ศาลเห็นได้ว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างจริง และครบถ้วนตามองค์ประกอบของบทบัญญัติในเรื่องของการขอคืนของกลาง ศาลจะต้องมีคำสั่งคืนทรัพย์สินให้แก่เจ้าของที่แท้จริงเสีย ซึ่งกรณีดังกล่าว ถือเป็นช่องโหว่ที่กฎหมายอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดสามารถกระทำการอันเป็นการหลีกเลี่ยงมาตรการในการริบทรัพย์สินได้

4.1.2.2 ปัญหาด้านองค์การผู้บังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือผู้บังคับใช้กฎหมาย หากผู้บังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายย่อมไม่สามารถประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี การพินินั้นเป็นความผิดประเภทหนึ่งซึ่งยากแก่การจับกุม เนื่องจากเป็นความผิดที่กระทำในที่สาธารณะและกระทำได้ง่าย การที่เจ้าพนักงานจะปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์นั้นย่อมต้องใช้ความสามารถมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน อีกทั้งพยานหลักฐานนั้นบางครั้งก็สามารถทำลายหรือเก็บซ่อนได้ง่าย ทำให้ขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอีกด้วย

ปัญหาด้านองค์การผู้บังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่พอสรุปได้มีดังต่อไปนี้

4.1.2.2.1 เจ้าพนักงานตำรวจ

เจ้าพนักงานตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมกลุ่มแรกที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับการพินิน ซึ่งในการดำเนินการในส่วน of เจ้าพนักงานตำรวจนี้ มีปัญหาที่สามารถนำมาพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

มาตรา 36 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า

“ในกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินตามมาตรา 33 หรือมาตรา 34 ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอของเจ้าของที่แท้จริงว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่คำเสนอของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด”

1. ปัญหาในเรื่องของจำนวนบุคลากร

เนื่องจากเจ้าพนักงานตำรวจ มีหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดทางอาญาทุกประเภท แต่เนื่องจากปัจจุบันงบประมาณในการจ้างเจ้าพนักงานนั้นมีจำนวนจำกัด จึงเป็นเหตุในกำลังเจ้าหน้าที่ในแต่ละสถานีตำรวจไม่เพียงพอต่อคดีความที่เกิดขึ้นในท้องที่นั้นๆ จากเหตุดังกล่าว จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่จะต้องเลือกทำการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดที่มีความรุนแรง หรือความผิดที่เป็นความชั่วร้ายในตนเอง เช่น คดีลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หรือความผิดต่อร่างกายเป็นอันดับแรก การให้บริการและการให้ความปลอดภัยแก่สังคม เช่น การจราจร การตรวจระวังเหตุร้ายเป็นลำดับถัดมา ส่วนความผิดเกี่ยวกับบ่อนการพนันเป็นลำดับสุดท้าย⁹ การจับกุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2. ปัญหาการจับกุม

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นความผิดที่สามารถลักลอบทำได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องมีการวางแผนการมากมาย อีกทั้งลักษณะการกระทำผิดก็สามารถทำได้ในที่สาธารณะและไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือความไม่สงบแต่อย่างใด ความผิดเกี่ยวกับการพนันจึงเป็นที่พบเห็นได้ยากหากไม่ทำการตรวจตราสอดส่องอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปราบปรามที่ทางราชการได้มีให้ นั้น ก็ไม่มีความเพียงพอที่จะทำการสนับสนุนอย่างทั่วถึง เช่น นักการพนันส่วนใหญ่ มักจะมีช่องทางในการหลบหนีให้พ้นจากการจับกุม ในบางครั้งจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กล้องบันทึกภาพเพื่อยืนยันตัวบุคคล สถานที่เกิดเหตุ หรือในบางกรณี สถานที่เล่นการพนันได้ตั้งอยู่ในที่มีรั้วรอบขอบชิด การจะเข้าสังเกตการณ์อาจต้องใช้รถบันได เป็นต้น เหล่านี้ถือเป็นตัวอย่างอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเข้าจับกุม ซึ่งปัจจุบันยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้แต่อย่างใด¹⁰

⁹ ปิยวรรณ กองแก้ว, “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบ่อนการพนันในประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 128

¹⁰ ชุมพล โลหะชาละ, “คำอธิบายการพนันต่างๆที่ขึ้นสู่ศาล,” วารสารดุลพาห 21 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2517)

ท้ายที่สุด ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการเข้าจับกุมด้วย เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจที่จะเข้าจับกุมการกระทำความผิดในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อน ก็เฉพาะต่อเมื่อได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นอย่างซึ่งหน้า มิเช่นนั้น จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่จึงจะทำการค้นโดยไม่มีหมายได้ ทั้งนี้การค้นดังกล่าวยังคงต้องอยู่ภายใต้กรอบของเรื่องการค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

3. ปัญหาการสอบสวน

ปัญหาต่อมาที่ปรากฏคือปัญหาการสอบสวน การพยานเป็นความผิดที่มีประเภทของความผิดหลายประเภทและสามารถใช้วัตถุในการกระทำผิดได้หลายประเภท ประกอบกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดนั้นจำเป็นต้องมีการบรรยายข้อกล่าวหาอย่างชัดเจนว่าผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดบัพัญญัติของกฎหมายในข้อใด ซึ่งพระราชบัญญัติการพยานได้ระบุประเภทของการพยานไว้มากมายถึงประมาณ 56 ประเภท ในบางครั้ง เมื่อกระทำการจับกุมผู้กระทำความผิด อาจไม่ทราบว่าผู้กระทำผิดทำการเล่นพยานชนิดใดอยู่ การสอบสวนก็เป็น

มาตรา 92 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ค้นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน
2. เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน
3. เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้ซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
4. เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน
5. เมื่อที่รโหฐานนั้น ผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้”

ไปได้ยากเนื่องจากผู้กระทำผิดมักไม่ยอมรับสภาพว่าตนเองเล่นการพนันประเภทใด หรือบางครั้งมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นออกไปให้ไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน จึงเป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานสอบสวนต้องมีความรู้เท่าทันถึงลักษณะการพนันในรูปแบบต่างๆ ด้วย

4. ปัญหาการรับสินบน

เนื่องจากอิทธิพลและผลประโยชน์มีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับองค์การตำรวจอย่างใกล้ชิด จนในบางครั้งอิทธิพลทางการเมืองได้เข้ามาแทรกซ้อนในการรับรู้การเปิดธุรกิจโดยผิดกฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจ¹¹ หรือในบางครั้งพบว่า เจ้าพนักงานตำรวจกลับถือเอาบ่อนการพนันเป็นที่หารายได้โดยการรับสินบนแลกกับการไม่จับกุมบ่อนการพนันที่ให้สินบนอีกด้วย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นแล้วการดำเนินคดีเกี่ยวกับการพนันย่อมไม่ประสบผลสำเร็จแน่นอน เนื่องจากไม่มีเจ้าพนักงานนำตัวผู้กระทำผิดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมนั่นเอง

4.1.2.2.2 พนักงานอัยการ

ปัญหาของพนักงานอัยการนั้นเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องจากปัญหาของเจ้าพนักงานตำรวจ โดยเฉพาะในเรื่องของพยานหลักฐาน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าพยานหลักฐานในคดีการพนันนั้น บางครั้งถูกซุกซ่อนทำลายได้โดยง่าย การพนันบางประเภทไม่มีวัตถุที่มีสภาพเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เล่นการพนันโดยตรงแต่อย่างใด หากแต่ผู้กระทำผิดก็เอามาเล่นพนันกันได้ เมื่อหลักฐานไม่เพียงพอ หรือไม่ชัดเจน รวมไปถึงรายงานการสอบสวนเกี่ยวกับสภาพของการกระทำผิดก็ไม่ชัดเจน บ่อยครั้งที่พนักงานอัยการจำเป็นต้องสั่งไม่ฟ้องและปล่อยผู้กระทำผิดไป

4.1.2.2.3 ศาลยุติธรรม

ปัญหาในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการพนันนั้น ส่วนมากจะเป็นในเรื่องของการบรรยายฟ้องของพนักงานอัยการไม่สมบูรณ์จนไม่สามารถ

¹¹ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, "อิทธิพล ผลประโยชน์และพฤติกรรมในองค์การตำรวจไทย," วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 23 (มกราคม 2526), หน้า 1-26.

ลงโทษได้ หรือบรรยายฟ้องผิดประเภทของการพนัน เป็นต้น นอกจากนั้น ถึงแม้ว่าศาลพิจารณาแล้วว่าจำเลยมีความผิด โทษที่จะลงก็ต่ำมากอันเนื่องมาจากกฎหมายบัญญัติไว้ต่ำ ทำให้บ่อยครั้งต้องส่งรอลงอาญา หรือปรับสถานเดียว ซึ่งจำนวนค่าปรับนั้นก็ต่ำมากจนผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวแต่อย่างใด

4.1.2.3 ปัญหาด้านการควบคุมการเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้จาก ความผิดเกี่ยวกับการพนัน

การควบคุมทรัพย์สินที่ได้จากการพนันนั้น หากจับกุมผู้กระทำผิด ขณะกำลังเล่นการพนันอยู่ได้ก็คงไม่มีปัญหาในการควบคุมทรัพย์สินของกลางในคดีแต่อย่างใด แต่หากเป็นกรณีที่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ในขณะกระทำความผิด ผู้กระทำความผิด สามารถมีโอกาสเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการทำธุรกรรมทางการเงิน หรือ การนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้ซื้อทรัพย์สินอย่างอื่นเพื่อเปลี่ยนสภาพ การเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินนั้นก่อให้เกิดปัญหาสำคัญต่อมาคือ ไม่สามารถทำการยึดทรัพย์สินที่ เปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนมือไปแล้วได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการยึดทรัพย์สินในคดีอาญาที่ว่าต้อง ยึดทรัพย์สินที่ใช้กระทำความผิดเท่านั้น ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถถ่ายโอนทรัพย์สินและนำ กลับมาใช้ใหม่ได้โดยสะดวกซึ่งเป็นลักษณะของการฟอกเงินนั่นเอง

4.2 แนวทางในการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน

ในปัจจุบันการพนันเป็นสิ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อตัวบุคคล ผู้เล่นเอง ครอบครัว ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น อีกทั้งการพนันยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อระบบสังคมและการเมืองอีกด้วย การพนันจึงมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบแต่เฉพาะตัว บุคคลผู้เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น หากแต่สามารถส่งผลกระทบต่อบุคคลทุกระดับชั้นใน สังคม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการพนันโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือแม้แต่ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ พนันเลยในความเป็นจริงก็มีส่วนในการถูกผลกระทบต่อการพนันไม่มากนักน้อย การพนันจึงเป็น ภัยร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนประเทศชาติอย่างมหาศาล ซึ่งในปัจจุบันยังไม่ สามารถใช้กฎหมายที่มีอยู่ดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพแต่อย่างไร จึงเกิดมีแนวคิดในการใช้กฎหมายฟอกเงินเข้าบังคับกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน ซึ่ง หากต้องการให้นำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการเบื้องต้นได้แก่การนำการพนันเข้าเป็นความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการฟอกเงิน

4.2.1 ทฤษฎีในการกำหนดความผิดมูลฐานสำหรับกฎหมายฟอกเงิน

การกำหนดความผิดมูลฐานต้องมีขึ้นเพื่อทำให้เกิดความชัดเจน ในการนำมาตร การริบทรัพย์สินไปใช้กับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ว่าจะต้องดำเนินการกับ เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดได้อย่างไร นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดมาตรการ ในการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้จากการกระทำความผิดซึ่งเป็น ความผิดมูลฐานหรือได้จากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือในการกระทำความผิด

การกำหนดความผิดมูลฐานเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะจะต้องมีการพิจารณาให้รอบคอบว่าจะให้มาตรการ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ จากการกระทำความผิดอาญาฐานใดบ้าง เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อประชาชนและการประกอบ การในภาคธุรกิจ ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวเองเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การกำหนดความผิดมูลฐานที่ควรกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบ ปรามการฟอกเงินนั้น จากการศึกษาทั้งในและต่างประเทศพบว่ามีหลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณา ถึงดังต่อไปนี้

4.2.1.1 ความผิดที่มีลักษณะของความผิดเป็นองค์การอาชญากรรม

การประกอบอาชญากรรมมีจำนวนมากขึ้นทุกขณะในทุกๆ ประเทศ ทั่วโลก จัดว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญเป็นอันมาก เนื่องจากก่อให้เกิด ความเสียหายขึ้นอย่างมากมายนานับประการ นอกจากจำนวนของการประกอบอาชญากรรมจะ เพิ่มมากขึ้นแล้ว สิ่งที่เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งก็คือลักษณะของการประกอบอาชญากรรม ซึ่งทวี ความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการที่โลกมีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็วการกระทำความผิดใหม่ๆ จึงเกิดขึ้นเสมอ เมื่อการประกอบอาชญากรรมเพิ่ม จำนวนและเพิ่มรูปแบบมากขึ้นเรื่อยๆ สิ่งก็ตามมานั้นก็คือจำนวนของอาชญากรก็มากขึ้นตามไป ด้วย ซึ่งสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของการเพิ่มจำนวนของอาชญากรนั้นก็คือ จำนวนเงินหรือ รายได้จากการประกอบอาชญากรรมนั้นมีมูลค่ามากมายมหาศาล ส่งผลให้มีทุจริตชนต้องการ ประกอบอาชญากรรมเพื่อหารายได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาเมื่อจำนวนตัวเลขของอาชญากรรม รูปแบบของอาชญากรรม ตลอดจนจำนวนผู้ประกอบอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลทำให้ความมั่นคงของประเทศโดยรวมลดลงไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเศรษฐกิจหรือสังคม นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ภาครัฐต้องเข้ามาดูแลและแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด การดำเนินการปราบปรามการกระทำความผิดจึงมีความแข็งแกร่งขึ้นตลอดจนสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้มากขึ้น เมื่ออาชญากรถูกปราบปรามมากขึ้นการกระทำความผิดเป็นไปได้อย่างขึ้น เหล่าอาชญากรซึ่งแต่เดิมมีลักษณะเป็นอาชญากรรายย่อยซึ่งมีผู้ร่วมกระทำความผิดไม่กี่คน จึงต้องวางแผนให้สลับซับซ้อนมากขึ้นในการกระทำความผิดมากกว่าการกระทำความผิดด้วยตัวเองหรือกลุ่มคนจำนวนน้อยซึ่งสามารถทำได้ลำบาก จึงเกิดขบวนการประกอบอาชญากรรมขึ้นโดยอยู่ในรูปแบบที่เรียกว่า "องค์กรอาชญากรรม" นั่นก็คือกลุ่มอาชญากรที่ทำการร่วมมือกันเพื่อจุดประสงค์ในการประกอบความผิดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือหลายลักษณะ มีการประสานงานกันและความคุ้นเคยกันโดยมีกฎของกลุ่มอาชญากรรมของตน และทำงานกันเป็นระบบมีเครือข่ายโครงสร้างที่ซับซ้อนมีการแบ่งหน้าที่แบ่งตำแหน่งกันอย่างชัดเจน มีการแบ่งส่วนแบ่งในการประกอบอาชญากรรมให้กับสมาชิกในองค์กร ซึ่งองค์กรอาชญากรรมนั้นมีตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ องค์กรอาชญากรรมที่เป็นที่รู้จักกัน ได้แก่ แก๊งค์มาเฟียอิตาลีจากเกาะซิซิลี กลุ่มยาเสพติดญี่ปุ่น แก๊งค์ต้มตุ๋นฉ้อโกงการเงินจากไนจีเรีย เป็นต้น ลักษณะของการกระทำความผิดที่มักจะถูกกระทำโดยองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ ความผิดในการลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้าอาวุธสงคราม การค้าแรงงาน ตลอดจนค้าหญิงค้าเด็กข้ามชาติ เป็นต้น

นอกจากองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบปรกติแล้ว ในบางองค์กรอาชญากรรมซึ่งมักจะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความมั่นคงแข็งแรงแล้ว ก็มักจะทำการขยายขอบเขตของการกระทำความผิดให้กว้างขวางมากขึ้น และขยายเครือข่ายขององค์กรของตนให้ยิ่งใหญ่มากขึ้นเพื่อที่จะประกอบอาชญากรรมได้มากขึ้น จนในที่สุดจะอยู่ในรูปของ "องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ" ซึ่งมีการติดต่อกันเพื่อประกอบอาชญากรรมข้ามชาติ มีวิธีการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น มีการวางแผนจัดเตรียมการที่ดียิ่งขึ้นส่งผลเสียในวงกว้างขึ้น และสามารถจับกุมหัวหน้าองค์กรได้ยากขึ้นด้วย ลักษณะอีกประการหนึ่งซึ่งมักจะพบได้คือ กิจกรรมแต่ละประเภทขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้นมักจะเป็นอาชญากรรมร้ายแรงเกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจลักลอบค้าขายสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติดหรืออาวุธสงคราม ตลอดจนถึงขบวนการก่อการร้ายข้ามชาติซึ่งมุ่งผลไปถึงการทำลายทรัพย์สินและความมั่นคงของประเทศชาติ

สรุปได้ว่าองค์กรอาชญากรรมนั้น เป็นกลุ่มของอาชญากรซึ่งรวมตัวกันโดยมีโครงสร้างลับซับซ้อนและมีวิธีการดำเนินงานที่ปกปิดเป็นความลับ รวมถึงมีการติดต่อประสานงานระหว่างกลุ่มองค์กรอาชญากรรมด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลให้การประกอบอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดต่างๆ นั้นยากที่จะป้องกันและปราบปราม ตลอดจนดำเนินคดีตามกฎหมายอาญาทั่วไปซึ่งไม่สามารถเอาผิดกับองค์กรอาชญากรรมได้ จะสามารถเอาผิดได้ก็แต่สมาชิกผู้ถูกจับกุมในการกระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งองค์กรอาชญากรรมก็จะมีเครือข่ายและสมาชิกที่แข็งแกร่งอยู่เช่นเดิม

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นแนวคิดใหม่ที่จะนำมาใช้ในการจัดการกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม เนื่องจากในการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมนั้นจำเป็นต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะในด้านของการตอบแทนสมาชิกขององค์กร ต้นทุนในการประกอบความผิด ตลอดจนการใช้เงินติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองผู้มีอิทธิพลต่างๆ เงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรอาชญากรรมสามารถอยู่รอดและดำเนินการต่อไปได้ หากขาดเงินหมุนเวียนการดำเนินงานย่อมเป็นไปได้ยาก และอาจมีสมาชิกไม่พึงพอใจทำให้องค์กรอาชญากรรมเกิดความไม่มั่นคง ในทางกลับกันหากองค์กรอาชญากรรมใดมีเงินรายได้และเงินหมุนเวียนมาก ก็จะสามารถประกอบอาชญากรรมต่อไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น สามารถขยายขอบเขตการประกอบอาชญากรรมได้มากขึ้น และขยายขนาดขององค์กรให้ใหญ่โตขึ้นได้อย่างง่ายดาย

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นกฎหมายที่สามารถริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้กับการสกัดกั้นและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยการริบทรัพย์สิน ทำให้องค์กรอาชญากรรมไม่สามารถที่จะดำเนินการได้เนื่องจากไม่มีทรัพย์สินเงินทองเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบกับการที่ไม่มีกฎหมายอื่นใดที่จะบังคับใช้กับองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้องค์กรอาชญากรรมเป็นปัญหาร้ายแรงของประเทศ ดังนั้น การกำหนดความผิดมูลฐานจึงมุ่งที่จะกำหนดความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมเป็นลักษณะแรก

4.2.1.2 ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ในปัจจุบันมีการตรวจสอบดูแลปราบปรามการทำอาชญากรรมที่เข้มงวดมากขึ้น ทำให้กลุ่มอาชญากรรมต้องหาวิธีใหม่ๆ ในการประกอบอาชญากรรมให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น เมื่อมีความลำบากเพิ่มขึ้นแน่นอนว่าผลตอบแทนในการประกอบอาชญากรรมก็ยิ่งเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเป็นเงาตามตัว ยกตัวอย่างเช่น เมตแอมเฟตามีนหรือยาบ้า ซึ่งในสมัยก่อนเมื่อประมาณ 20 ปีก่อนปัจจุบันราคาขายยังไม่สูงมากนัก ราคาต่อ 1 เม็ดประมาณ 5 บาทเท่านั้น เมื่อเวลาผ่านไปรัฐเข้มงวดกับปัญหายาเสพติดมากขึ้นเรื่อยๆ มีการปราบปรามยาบ้าอย่างกว้างขวางจนกระทั่งมีการเปลี่ยนชื่อเป็นยาบ้า นับตั้งแต่ตอนนั้นราคาของยาบ้านได้พุ่งตัวสูงขึ้นนับ 10 เท่าหรือมากกว่า เนื่องจากการลักลอบซื้อขายเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้นและมาตรการลงโทษหนักขึ้นนั่นเอง

จากปัจจัยดังกล่าวทำให้ในปัจจุบันมีบุคคลหวังที่จะสร้างความร่ำรวยจากการประกอบอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นเนื่องจากค่าตอบแทนที่สูง นอกจากอาชญากรรมในรูปแบบธรรมดาแล้ว อาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็เป็นความผิดอีกประเภทหนึ่งซึ่งสร้างผลตอบแทนให้กับผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมุ่งกระทำผิดเกี่ยวกับตัวเงินมหาศาลสร้างความดึงดูดให้กับบุคคลที่ต้องการร่ำรวยจากการกระทำความผิดได้เป็นอย่างมาก

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของอาชญากรรมที่มีผลตอบแทนในวงเงินสูงนั่นก็คือ อาชญากรจะมีรายได้เป็นจำนวนมากจากการประกอบอาชญากรรม ทำให้มีต้นทุนที่จะนำไปติดสินบนเจ้าพนักงานเพื่อที่จะให้รอดพ้นการจับกุมหรือไม่ต้องถูกลงโทษเมื่อถูกจับกุม หรือแม้ว่ากรณีที่อาชญากรจะถูกจับกุมและลงโทษ หากแต่อาชญากรก็ยังมีเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมเก็บสะสมไว้ บางส่วนนำมาใช้เพื่อความสะดวกสบายในระหว่างต้องโทษคุมขังหรือเพื่อให้มีโอกาสให้ได้พ้นโทษโดยเร็วกว่าปกติ บางส่วนก็เก็บสะสมไว้ใช้ประกอบอาชญากรรมต่อไป เมื่อพ้นพ้นจากสถานที่คุมขัง หรือบางส่วนอาจจะถึงกับสามารถใช้ประกอบธุรกิจผิดกฎหมายโดยใช้วิธีสังการจากในเรือนจำเลยก็เป็นได้ จึงเห็นได้ว่าการประกอบอาชญากรรมที่มีผลตอบแทนในวงเงินสูงนั้นช่วยเอื้อประโยชน์ให้อาชญากรเป็นอันมาก ดังนั้น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งเน้นที่จะใช้มาตรการทางด้านริบทรัพย์ เพื่อตัดโอกาสที่อาชญากรจะนำเงินได้จากการประกอบอาชญากรรมไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือเพิ่มกระทำความผิดอีก โดยทั่วไปแล้วความผิดลักษณะนี้มักจะเป็นคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ผู้

กระทำอาจไม่ใช่อาชญากรรมระดับล่างทั่วไป หากแต่เป็นคนชั้นกลางที่มีความรู้ความสามารถหรือทำงานในตำแหน่งสูงๆ หรือประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบเพื่อหาช่องว่างหรือข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบอาชญากรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมหาศาล

4.2.1.3 ความผิดที่มีลักษณะยากแก่การปราบปราม

การประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันได้พัฒนารูปแบบให้ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การตรวจสอบการกระทำความผิดก็ทำได้ยากตามไปด้วย อีกทั้งยังมีการรวมตัวกันระหว่างอาชญากรเพื่อร่วมกันประกอบอาชญากรรมในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งทำให้การปราบปรามยากขึ้นไปอีก ความหมายอีกประการของการยากแก่การปราบปรามนั้นก็คือ การที่ยังไม่มีกฎหมายใดมาบังคับใช้เพื่อปราบปรามการกระทำความผิดนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีกฎหมายเฉพาะของความผิดประเภทนั้นแล้วแต่กฎหมายนั้นยังไม่สามารถปราบปรามการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุที่ว่ากฎหมายอาจจะล่าช้าไม่ทันสมัยไม่สามารถปรับใช้แก่ลักษณะการกระทำความผิดในปัจจุบันได้ หรือสามารถบังคับใช้ได้หากแต่ไม่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำผิดหรือไม่เกิดความหลาบจำ ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะบทลงโทษที่เบาเกินไปหรือไม่เหมาะสมนั่นเอง

ความผิดลักษณะนี้ในประเทศไทยจะพบมากเป็นพิเศษเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไม่ดี ภาวะเงินเฟ้อมีมาก สถานประกอบการไม่อยู่ในฐานะที่จะจ้างงานได้ ประชาชนมีความยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครอบครัว จึงก่อให้เกิดการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งยากแก่การปราบปราม ความผิดลักษณะนี้ เช่น ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เป็นต้น¹²

¹² ชัยนันท์ แสงปุตตะ, "กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดมูลฐาน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 26

เมื่อการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวนั้นยากแก่การปราบปราม และกฎหมายเดิมที่ใช้ก็ไม่มีประสิทธิภาพที่จะปราบปรามการกระทำความผิดได้ดีเท่าที่ควร จึงควรใช้มาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับเพื่อสกัดกั้นการกระทำความผิด โดยจุดประสงค์หลักคือการใช้วิธีบริบทเพื่อสกัดกั้นแหล่งเงินทุนของอาชญากร ซึ่งจะสามารถช่วยลดจำนวนของอาชญากรรมลงได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินหรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

4.2.1.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมในปัจจุบันนี้นอกจากจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับเหยื่ออาชญากรรมแล้ว อาชญากรรมหลายประเภทยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของรัฐอีกด้วย อาชญากรรมที่มีส่วนในการส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติที่เห็นได้ชัด ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือที่เรียกว่า White Callar Crime

คำว่า White Callar Crime หรืออาชญากรรมคอเช็ตขาวนั้น เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเริ่มศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยนักอาชญาวิทยาชื่อ Edwin H. Sotherland ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า White Callar Crime ไว้ว่าเป็น “อาชญากรรมซึ่งกระทำโดยบุคคลซึ่งมีฐานะทางสังคมสูง มีตำแหน่งหน้าที่และมีบทบาทในอาชีพการงาน” โดยทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวคืออาชญากรรมไม่อาจจะพบได้เฉพาะแต่ในความยากจนเท่านั้น หากแต่เป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อนกว่านั้นเนื่องจากการทุจริตนั้นเกิดขึ้นได้กับทุกชนชั้น บุคคลผู้มิได้ยากจนแต่หวังทุจริตเพื่อทรัพย์สินเงินทองนั้นสามารถทำได้โดยการหลอกลวง ฉ้อโกง และการปิดบังซ่อนเร้นโดยอาชญากรจะฉวยโอกาสจากความไม่รู้ของเหยื่อซึ่งลักษณะของการกระทำความผิดนั้นจะมุ่งที่จะรับผลของการกระทำผิดในรูปแบบของทรัพย์สินเงินทองเป็นหลัก ซึ่งผลกระทบของอาชญากรรมประเภทนี้จะมีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากการกระทำผิดนั้นเกี่ยวกับเงินเป็นจำนวนมาก หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหลายคดีย่อมทำให้จำนวนความเสียหายเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล

จากลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างไปจาก
อาชญากรรมธรรมดา สามารถเปรียบเทียบลักษณะที่แตกต่างกันได้ดังนี้¹³

**ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง
อาชญากรรมธรรมดากับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**

อาชญากรรมธรรมดา	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
1. เกิดขึ้นโดยอาศัยช่องว่างและโอกาส ในการกระทำผิดโดยทั่วไป	1. เกิดขึ้นโดยอาศัยโอกาสและช่องว่าง ทางความรู้ในวิชาชีพหรือตำแหน่งหน้าที่
2. ผลการกระทำจะปรากฏในระยะเวลาอันสั้น ผู้เสียหายจะรู้ตัวรวดเร็วและเกิดผลโดยตรง ต่อผู้เสียหาย	2. กว่าจะรู้ผลของการกระทำต้องใช้เวลา นานกว่าและอาจมีผู้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวน มาก
3. พยานยืนยันการกระทำผิดอย่างชัดเจนได้	3. ความชัดเจนของพยานหลักฐานหาได้ยาก อาจต้องประสบปัญหาในระเบียบปฏิบัติ
4. มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ถูกกระทำ รวมถึงประชาชนผู้ได้ทราบเหตุการณ์	4. อาจไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมต่อบุคคล หรือประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องจากผลเสียหาย ที่เกิดขึ้น
5. ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายอยู่ในวงเงินไม่สูง และการประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไป เป็นการกระทำโดยเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ก็ได้	5. ทรัพย์สินเสียหายหรือประทุษร้ายมีวงเงินสูง และมักจะมีการกระทำผิดในรูปขบวนการ หรือองค์กรหรือกลุ่ม
6. มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชน ในวงจำกัด	6. มีผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศเป็นส่วนรวม

เห็นได้ชัดว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสร้างความเสียหายมากกว่า
อาชญากรรมธรรมดา จนกล่าวได้ว่าไม่มีอาชญากรรมประเภทไหนอีกแล้วที่จะสามารถสร้างความ
เสียหายได้มากเท่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งความเสียหายที่เป็นตัวเงินสามารถวัดผลได้
(Tangible Damage) และความสูญเสียที่นอกเหนือจากตัวเงินวัดผลเสียหายมิได้ (Intangible
Damage) ซึ่งมูลค่าความเสียหายมากมายมหาศาลและผู้เสียหายจำนวนมาก ทำให้ระบบ

¹³ วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : นิติ
ธรรม, 2544), หน้า 28-29

เศรษฐกิจทั้งระบบต้องสั่นคลอน เช่น คดีแชร์แม่หม้อย คดีบีบีซี คดีปั่นหุ้น เป็นต้น นอกจากนี้ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะทำลายความไว้วางใจในทางธุรกิจ ศีลธรรมของสังคม ผลิตผลขององค์กรต่างๆ ตกต่ำ ภาพพจน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศถูกมองในแง่ลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจและการตลาดในสายตาของชาวต่างชาติ เพราะไม่มีผู้ใดต้องการทำธุรกิจการค้าขายกับประเทศที่มีชื่อเสียงในด้านการทุจริต ยังผลไปถึงสินค้าออกทุกชนิดและเงินตราที่จะไหลเข้าประเทศ¹⁴

ดังนั้น จึงเป็นเหตุจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะทำลายความมั่นคงของรัฐในแง่เศรษฐกิจนั้นเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน เนื่องจากผลกระทบและความเสียหายที่อาชญากรรมประเภทนี้ได้ก่อนั้นมีจำนวนมากและมีมูลค่ามากมายมหาศาล จำเป็นต้องหามาตรการในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น และกฎหมายฟอกเงินซึ่งมีมาตรการริบทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพเป็นอันมาก ก็สามารถนำมาบังคับใช้กับการกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้ได้ จึงสมควรที่จะกำหนดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4.2.2 ความเหมาะสมในการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

จากที่ได้วิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริง รวมไปถึงปัญหาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันว่ามีผลกระทบร้ายแรงและก่อให้เกิดปัญหาขึ้นหลายด้าน อีกทั้งลักษณะของการกระทำความผิดในปัจจุบันมีการเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมทั้งในประเทศและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรง ซึ่งปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งก็ได้แก่ปัญหาการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน

เมื่อการพนันและการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันสร้างปัญหาให้กับรัฐเป็นอย่างมาก จึงมีแนวความคิดว่าสมควรที่จะกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ดี กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจกับผู้บังคับใช้กฎหมายค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการในการยึดและริบทรัพย์ที่กฎหมายผลักระการพิสูจน์ไปให้กับจำเลย

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42

นั้น ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานค่อนข้างมากในการที่จะยึดทรัพย์สินที่สงสัยว่าได้มาจากการกระทำ ความผิดมูลฐาน ทำให้การที่จะกำหนดความผิดชนิดใดเป็นความผิดมูลฐานนั้น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในส่วนของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายก็เกิดมุมมองในด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ การกำหนดความผิดมูลฐานนั้นส่งผลต่อการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเป็นอย่างมาก หากกำหนดไม่เหมาะสมก็อาจมีส่วนทำให้การทำงานเป็นไปไม่ได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ เช่น หากกำหนดความผิดมูลฐานไว้กว้างหรือมากก็จะทำให้เจ้าพนักงานมีงานล้นมือจนไม่สามารถปฏิบัติให้แล้วเสร็จได้ทัน หากกำหนดแคบเกินไปก็จะทำให้เกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

ในส่วนของ การกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ก็มีข้อดีและข้อเสียที่วิเคราะห์แล้ว สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อดีในการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(1) สามารถลดจำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันลงได้

การกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น สามารถลดจำนวนผู้กระทำความผิดลงได้อย่างแน่นอน เนื่องจากกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นมีโทษทางอาญาที่หนักขึ้นกว่าโทษตามพระราชบัญญัติการพนันอยู่พอสมควร จึงมีผลในการข่มขู่และยับยั้งมิให้บุคคลกล้าที่จะกระทำความผิด (Deterrent) ซึ่งในปัจจุบันการที่มีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นจำนวนมาก มีสาเหตุหนึ่งซึ่งมาจากโทษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นเบาเกินไปจนไม่สามารถข่มขู่ยับยั้งมิให้บุคคลกล้าที่จะกระทำความผิดนั่นเอง เหตุผลอีกประการหนึ่งนอกจากโทษในทางอาญาแล้ว มาตรการในการริบทรัพย์สินก็เป็นอีกส่วนที่จะทำให้บุคคลเกรงกลัวหรือไม่ต้องการที่จะกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน เนื่องมาจากการเล่นการพนันนั้น มีเหตุผลหลักคือ การได้เงินตอบแทนจากการชนะการพนัน ในขณะที่เดียวกันหากเล่นเสียก็ต้องสูญเสียเงินจากการพนัน หากในอนาคตมีการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินแล้ว ความเสี่ยงในการเล่นการพนันย่อมสูงขึ้น อีกมาก เพราะว่าการริบทรัพย์สินตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นสามารถริบย้อนหลังไปได้ถึงเงินได้จากการพนันที่เล่นมาทั้งหมด จึงกลายเป็นว่าผู้ที่เล่นการพนัน หากได้เงินจากการชนะพนันไม่ว่าเท่าไร เมื่อโดนตรวจสอบพบก็ต้องสูญเสียเงินนั้นไปทั้งหมด ในทางกลับกัน เงินที่เสียไปจากการแพ้พนันกลับไม่สามารถที่จะได้รับการชดเชยใดๆ เลย จึงเป็นเหตุผลที่

จะทำให้บุคคลเกรงกลัวที่จะถูกยึดทรัพย์สินจนไม่กล้าหรือไม่อยากเสี่ยงที่จะกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันนั่นเอง

(2) สามารถตัดช่องทางในการหารายได้ขององค์กรอาชญากรรม

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าในปัจจุบันผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรได้มีการพัฒนารูปแบบของเครือข่ายอาชญากรออกไปให้มีความยิ่งใหญ่มากขึ้น จนอยู่ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งองค์กรเหล่านี้มีการดำเนินงานอย่างเป็นแบบแผนในรูปแบบของขบวนการ ส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมดำรงอยู่ได้ คือ เงินทุนที่นำมาใช้เป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมตลอดจนใช้เลี้ยงดูและจ่ายค่าตอบแทนให้กับสมาชิก หรือใช้เพื่อติดสินบนเจ้าพนักงาน เป็นต้น

ธุรกิจการพนัน จัดว่าเป็นอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงเป็นอันดับที่สองรองจากยาเสพติด ดังนั้น องค์กรอาชญากรรมมากมายจึงมีการประกอบความผิดประเภทนี้เพื่อหาเงินมาใช้ในองค์กร หากกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐาน ก็จะสามารถทำให้เจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจในการยึดทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้องค์กรอาชญากรรมขาดรายได้ในการที่จะดำเนินงานหรือประกอบอาชญากรรมเป็นผลให้สามารถลดจำนวนขององค์กรอาชญากรรมได้อีกด้วย

(3) ส่งผลดีให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

การพนันสร้างปัญหาให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค การที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเข้ามามีบทบาทในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ส่งผลทำให้ผู้กระทำความผิดลดลง ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้น เนื่องจากบุคคลจะไม่หลงมัวเมาไปกับการพนันซึ่งมีผลทำให้ผู้ที่ติดการพนันโดยเฉพาะผู้ที่เสียรายได้และทรัพย์สินไปกับการพนันก็จะมีเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวนผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่เล่นการพนันลดลง ย่อมมีเงินสะพัดในระบบเศรษฐกิจปกติมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น หากสามารถลดจำนวนของผู้ประกอบการธุรกิจการพนันที่รับแทงพนันจากคนไทยแล้วส่งต่อไปยังต่างประเทศได้ ก็จะทำให้เงินที่สูญเสียนอกประเทศนั้นลดลงเป็นจำนวนมากอีกด้วย

(4) ส่งผลดีต่อสังคม

เมื่อกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถบังคับใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน และส่งผลทำให้จำนวนผู้กระทำความผิดลดลง ปัญหาสังคมที่เกิดจากการพนันก็จะลดลง ทั้งปัญหาในด้านนครอครวเรื่อยไปจนถึงปัญหาอาชญากรรมต่อเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันก็จะลดลงตามไปด้วย

2. ข้อเสียในการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(1) เกิดผลกระทบต่อชุมชน

เป็นที่ทราบกันดีว่า การพนันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยทั้งในชนบทและตัวเมือง - ประเพณีท้องถิ่นหลายประเพณี มีการพนันเข้าเป็นส่วนประกอบด้วย เนื่องจากการพนันนั้นในหลายกรณีถูกใช้เป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เช่น การเล่นชนไก่ กัดปลา แข่งวัวแข่งควาย หรือการเล่นไพ่เป็นเพื่อนศพในงานศพ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมพื้นบ้านที่มีมาช้านาน ตั้งแต่สมัยโบราณ หากการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐาน ก็จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตตามแบบวิถีชนบทบ้างไม่มากก็น้อย

(2) เจ้าพนักงานมีโอกาสใช้กฎหมายในการทุจริต

เนื่องจากการพนันเป็นความผิดที่มีลักษณะของการกระทำผิดมากมายหลายชั้นอยู่รูปแบบ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นจุดมุ่งหมายหลักของการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานนั้นก็คือต้องการที่จะจัดการกับผู้กระทำความผิดรายใหญ่หรือผู้กระทำความผิดการพนันประเภทหนักซึ่งมีวงเงินเกี่ยวข้องสูง หากแต่การเล่นการพนันสถานเบา นั้นเกิดแทบทุกส่วนของสังคม หากเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมต้องการหาผลประโยชน์ในทางทุจริตต่อหน้าที่ก็อาจจะอ้างความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการพนันในการข่มขู่จับกุมหรือยึดทรัพย์เพื่อจุดมุ่งหมายในทางทุจริตได้

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีทั้งข้อดีและข้อเสียหากแต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นนั้นสามารถป้องกันได้โดยการออกกฎหมายให้ชัดเจนรัดกุม รวมไปถึงกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานให้ชัดเจน ก็จะไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงานแต่อย่างใด

4.2.3 แนวทางในการกำหนดประเภทของการพนันที่เป็นความผิดมูลฐาน

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการพนันจัดเป็นความผิดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศเป็นอันมาก ทั้งในแง่เศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความมั่นคงของประเทศ การพนันนั้นมีมากมายหลายประเภท หลายรูปแบบ ซึ่งต่างก็ส่งผลกระทบมากและน้อยแตกต่างกันออกไป

การกำหนดค่านิยมและระบุประเภทของการพนันซึ่งเป็นการผิดมูลฐานตามกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงควรต้องพิจารณาถึงสถิติข้อมูลละเอียดความเหมาะสมในการที่จะกำหนดรายละเอียดดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.3.1 การกำหนดนิยามของคำว่า การพนันตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในปัจจุบัน ยังไม่มีกฎหมายฉบับใดให้ค่านิยมของคำว่า การพนันไว้อย่างเฉพาะเจาะจง หากแต่จะเป็นการระบุประเภทของการพนันที่เป็นความผิดไว้โดยเฉพาะเจาะจงเสียมากกว่า ดังเช่นในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เป็นต้น ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะกำหนดการพนันให้เป็นความผิดมูลฐานก็ไม่น่าที่จะเป็นการจำเป็นที่จะต้องกำหนดค่านิยมของคำว่า การพนันไว้โดยเฉพาะเจาะจงแต่อย่างใด หากแต่ระบุถึงประเภทของการพนันที่จะเข้ากรณีเป็นความผิดมูลฐานไว้ให้ครอบคลุมก็คงจะเพียงพอแล้ว เทียบเคียงจากการกำหนดความผิดมูลฐาน ซึ่งในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ได้กำหนดนิยามอันเฉพาะเจาะจงของคำว่า ความผิดมูลฐานไว้แต่อย่างใด หากแต่ระบุประเภทของความผิดที่ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็สามารถบังคับใช้ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพแล้ว

ประเด็นที่เห็นว่าน่าสนใจได้แก่ การแยกประเภทของการพนันออกโดยชัดเจน ซึ่งการพนันมิได้มีแต่เฉพาะการพนันที่ผิดกฎหมายเท่านั้น หากแต่มีการพนันซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายด้วย ซึ่งการพนันที่ก่อผลเสียให้กับประเทศอย่างใหญ่หลวงนั้นจะได้แก่การพนันที่ผิดกฎหมาย จากการศึกษาพบว่า ในปี 2444 มูลค่าเพิ่มของจำนวนเศรษฐกิจการพนันที่

ผิดกฎหมายอยู่ที่ประมาณ 353,000-415,000 ล้านบาท¹⁵ ในขณะที่จำนวนมูลค่าของการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นการพนันที่ถูกกฎหมายอยู่ที่ 38,700 ล้านบาทเท่านั้น¹⁶ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนการพนันที่ผิดกฎหมายนั้นมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด การกล่าวถึงผลเสียของการพนันจึงมีขอบเขตมุ่งไปยังการพนันที่ผิดกฎหมายเป็นหลัก

ในด้านของการบังคับใช้กฎหมาย การพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของกฎหมายนั้น เท่ากับว่ากฎหมายอนุญาตให้เล่นได้โดยไม่เป็นความผิด เพราะฉะนั้นแล้ว ย่อมไม่เข้าข่ายที่จะถูกจัดให้เป็นการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแต่อย่างใด นิยามในคำว่าการพนันของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงไม่รวมไปถึงการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของกฎหมายแต่อย่างใด หากแต่ในการกำหนดนิยามนั้นจะกล่าวถึงเรื่องนี้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกกฎหมายว่าสมควรที่จะบัญญัติไว้ อย่างชัดเจนหรือไม่ แต่ตามหลักทั่วไปแล้ว หากใช้วิธีการกำหนดประเภทของความผิดที่จะถูกจัดให้เป็นความผิดมูลฐานโดยแยกเป็นประเภทชัดเจนแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงการยกเว้นการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของรัฐแต่อย่างใด เนื่องจากว่าใช้วิธีที่จะไม่กำหนดลงไป ในประเภทของความผิดเพื่อยกเว้นได้โดยอ้อม ไม่ต้องออกเป็นข้อยกเว้นโดยตรง

4.2.3.2 การกำหนดประเภทของการพนันซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การพนันนั้นมีมากมายหลายประเภทด้วยกัน การที่จะกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น จึงสมควรที่จะกำหนดถึงประเภทของการพนันไว้ด้วยว่า การพนันชนิดใด ประเภทใด ที่จะถูกกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อที่จะเป็นหลักในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดประเภทของการพนันนั้น สมควรที่จะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงขึ้นต่างหาก เนื่องจากไม่สมควรที่จะระบุลงในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะจะทำให้เยิ่นเย้อเกินควร อีกทั้งกฎกระทรวงยังสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ง่ายกว่า ทำ

¹⁵ สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ, เศรษฐกิจการพนัน : ทางเลือกเชิงนโยบาย, หน้า 383

¹⁶ เรื่องเดียวกัน , หน้า 386

ให้การเพิ่ม ผลิต หรือปรับเปลี่ยนประเภทของการพนันที่ต้องการให้เป็นความผิดมูลฐานทำได้ สะดวกกว่า ส่งผลดีในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะสามารถยืดหยุ่นปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบของการกระทำผิดได้

แนวคิดในการกำหนดประเภทของการพนันมีอยู่หลายแนวทาง ซึ่งมีหลักแตกต่างกันออกไป แต่ละแนวทางก็มีข้อดีและข้อเสียอยู่บางประการ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการกำหนดประเภทของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน ได้กำหนดประเภทของการพนันไว้ อย่างชัดเจนและครอบคลุมพอสมควร หากแต่การกำหนดประเภทของการพนันให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ไม่สามารถนำการแบ่งประเภทของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนันมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในพระราชบัญญัติการพนัน แยกการพนันไว้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. การเล่นที่ห้ามขาด (บัญชี ก.)
2. การเล่นที่สามารถมีการอนุญาตให้เล่นได้ (บัญชี ข.)
3. การเล่นที่ให้รางวัล

ซึ่งดังที่ได้กล่าวไปแล้วถึงรายละเอียดของการพนันประเภทต่างๆ ในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่า การพนันที่เป็นความผิดอย่างเด็ดขาดในพระราชบัญญัติการพนันมีเพียงการพนันในบัญชี ก. เท่านั้น ส่วนการพนันในบัญชี ข. เป็นการพนันที่ในทางกฎหมายสามารถจัดให้มีการเล่นได้โดยต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต การเล่นประเภท ข. นี้จึงจะเป็นความผิดต่อเมื่อจัดเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ไม่ถือเป็นความผิดเด็ดขาด

การกำหนดประเภทของการพนันที่จะถูกกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานนั้น สมควรกำหนดไว้โดยเด็ดขาด มิใช่ให้เป็นการกระทำการโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วจึงเป็นความผิด ดังเช่นการพนันตามบัญชี ข. ของพระราชบัญญัติการพนัน เนื่องจากในทาง

ปฏิบัติในอนาคตอาจมีปัญหาก่อเกิดขึ้นได้ เนื่องจากต้องไปขึ้นอยู่กับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตของ เจ้าพนักงานทำให้อาจมีปัญหาในการปฏิบัติได้ อีกทั้งในความเป็นจริงแล้ว ประเภทของการพนันที่ ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน ก็จัดว่ามีหลายประเภทที่ล้าสมัยในปัจจุบัน การพนันในบัญชี ข. บางประเภทเป็นการพนันที่นิยมลักลอบเล่นกันในปัจจุบัน และมีมูลค่าความเสียหายในเชิง เศรษฐกิจสูง -ซึ่งหากพิจารณาถึงความร้ายแรงในปัจจุบันแล้ว การเล่นประเภทนั้นจะต้องจัดอยู่ใน การเล่นที่ห้ามเล่นโดยเด็ดขาดอย่างแน่นอน เช่น ไพ่โป๊กเกอร์ เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติการพนันจะมีการกำหนด ประเภทของการพนันเอาไว้ค่อนข้างครอบคลุมถึงประเภทของการพนันแล้วก็ตาม หากแต่ยังมีข้อบกพร่องในเรื่องของความล้าสมัยไม่ทันต่อลักษณะการเล่นในปัจจุบัน และข้อจำกัดในเรื่อง ของประเภทที่ยังมีการแบ่งให้การพนันมีทั้งที่ห้ามเล่นเด็ดขาด และที่อนุญาตให้เล่นได้ ทำให้การ แบ่งประเภทของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนันไม่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการ กำหนดประเภทของการพนันที่จัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงินได้ดีเท่าที่ควร

2. แนวทางในการกำหนดประเภทโดยคำนึงถึงจำนวนเงินที่ เกี่ยวข้อง

จากหลักของการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประการหนึ่ง ซึ่งได้แก่ การกำหนดให้ความผิดที่เป็นลักษณะของ อาชญากรรมซึ่งมีผลตอบแทนในวงเงินสูงเป็นความผิดมูลฐาน เนื่องจากกฎหมายป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นที่จะสกัดกั้นการฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เงินได้จากการกระทำความผิดที่จะถูกนำกลับมาเป็นทุนในการประกอบความผิดครั้งต่อไปอีก ซึ่ง การพนันนั้น เป็นการกระทำความผิดประเภทหนึ่ง ผู้กระทำความผิดจะนำเงินได้จากการกระทำความผิด นั้นหมุนเวียนมาใช้ในการประกอบความผิดครั้งต่อไปอยู่เสมอๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่นการพนันหรือผู้ ประกอบกิจการให้เล่นการพนันด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาพบว่า การพนันที่มีจำนวนเงินเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเป็นจำนวนมากได้แก่ การพนันฟุตบอล การเล่นการพนันในบ่อนการพนัน และ

หอยเถื่อนประเภทต่างๆ ได้แก่ หอยใต้ดิน หอยหุ้ม หอยออมสิน หอยรายวัน หอย ธ.ก.ส. ซึ่งจากสถิติในปี 2544 การพนันประเภทต่างๆดังกล่าว มีจำนวนวงเงินที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้¹⁷

1. การพนันฟุตบอล มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 122,000 ล้านบาท
2. การพนันในบ่อนการพนันมีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 541-826,000 ล้านบาท
3. หอยใต้ดิน มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 542,000 ล้านบาท
4. หอยหุ้ม มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 16,000 ล้านบาท
5. หอยออมสิน มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 108,400 ล้านบาท
6. หอยรายวัน มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 9,200 ล้านบาท
7. หอย ธ.ก.ส. มีวงเงินที่เกี่ยวข้อง 108,400 ล้านบาท

ซึ่งเห็นได้ชัดว่าการพนันดังกล่าวมีวงเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดสูงมากในแต่ละปี จึงสมควรที่จะกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน ข้อสังเกตประการหนึ่งจากสถิติดังกล่าวได้แก่ การพนันในบ่อนการพนัน ซึ่งสถิติมิได้มีการเลิกประเภทของการพนันเอาไว้โดยละเอียดแต่อย่างใด ซึ่งตามปกติแล้ว ประเภทของการพนันที่นิยมเล่นในบ่อนการพนันได้แก่ ไพ่โป๊กเกอร์ ไพ่แม โพโป๊กเกอร์ ไฮโล บัคคาร่า สล็อตแมชีน เป็นต้น ซึ่งการที่จะระบุแยกประเภทการพนันซึ่งเล่นในบ่อนการพนันนั้น เป็นการกระทำที่ยากเนื่องจากในแต่ละบ่อนการพนันก็จะมีประเภทของการพนันที่เล่นไม่เหมือนกัน อีกทั้ง การจะทราบถึงวงเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันแต่ละประเภทในบ่อนการพนันนั้นก็เป็นไปได้ยากเช่นกัน การที่จะกำหนดได้ว่าการพนันชนิดใดในบ่อนการพนันที่สมควรที่จะถูกกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน โดยอาศัยจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องเป็นจุดชี้วัดจึงเป็นเรื่องทำได้ยาก

แนวทางในการกำหนดประเภทของการพนันที่เป็นความผิดมูลฐานโดยอาศัยจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องนั้น แม้ว่าเป็นวิธีการที่ดีและสอดคล้องกับหลักการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน หากแต่ก็มีข้อจำกัดอยู่ในส่วนของการเก็บรวบรวมสถิติจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันในแต่ละประเภทโดยละเอียด ซึ่งในบางครั้งไม่อาจทำได้ ทำให้ไม่สามารถที่จะทราบถึงจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันในแต่ละประเภทอย่างชัดเจนส่งผลให้ไม่สามารถวิเคราะห์หาประเภทของการพนันที่สมควรกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 383

3. แนวทางในการกำหนดประเภทของการพนัน เฉพาะที่ยกเว้นให้ไม่เป็นความผิด

แนวทางในการกำหนดประเภทของการกระทำที่ผิดกฎหมายอีกแนวทางหนึ่ง คือการกำหนดให้การกระทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายทั้งหมด โดยมีข้อยกเว้นไว้บางส่วนที่ไม่ต้องการจัดให้เป็นความผิดตามกฎหมาย แนวทางการกำหนดลักษณะนี้เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดที่จะกำหนดประเภทของการกระทำผิดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งในความหมายที่แท้จริงแล้วก็คือ การกำหนดให้ทุกประเภทเป็นความผิดไว้เป็นหลักแล้วกำหนดข้อยกเว้นให้กับกิจกรรมบางประเภท หากนำมาใช้กับการกำหนดประเภทของการพนันที่จัดให้เป็นความผิดมูลฐานแล้ว ก็จะออกมาในลักษณะที่กำหนดให้การพนันทุกประเภท เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เว้นแต่การพนันที่กำหนดยกเว้นให้ไม่เป็นความผิด ตัวอย่างของบทบัญญัติที่มีลักษณะเช่นว่านี้ ได้แก่ บทบัญญัติมาตรา 4 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน ซึ่งบัญญัติว่า “ในการเล่นอื่นใด นอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อพนันกันได้ เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง” ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวหมายความว่า การเล่นทุกประเภทนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 และการเล่นที่อนุญาตให้เล่นโดยกฎกระทรวงนั้นไม่สามารถให้เล่นได้ หากนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดประเภทของการพนันซึ่งกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานก็จะเท่ากับว่าต้องกำหนดให้การพนันทุกประเภทเป็นการพนันที่จัดว่าเป็นความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกำหนดประเภทของการพนันที่ยกเว้นให้ไม่เป็นความผิดไว้ในกฎกระทรวง ยกตัวอย่างการพนันที่ได้รับการยกเว้นให้ไม่เป็นความผิดมูลฐาน ได้แก่ การพนันซึ่งจัดหรืออยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของรัฐ เช่น สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยออนไลน์ การพนันม้าแข่งโดยถูกกฎหมาย เป็นต้น ด้วยเหตุว่า การพนันประเภทดังกล่าวเป็นการพนันที่รัฐจัดให้มีการเล่นและการพนันเกิดขึ้นจึงไม่สมควรที่จะถูกจัดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากเหตุผลประการแรก คือ เป็นการพนันซึ่งจัดโดยรัฐ ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย จึงไม่ใช่การกระทำซึ่งเป็น “ความผิด” เหตุประการต่อมา คือ การดำเนินกิจการดังกล่าวโดยรัฐไม่สามารถที่จะกระทำได้ หากการพนันทุกประเภทถูกจัดให้เป็นความผิด เนื่องจากกิจการของรัฐก็จะถือเป็นการกระทำความผิดด้วย โดยรัฐจะตกอยู่ในฐานะผู้ร่วมกระทำความผิดในความผิดมูลฐานดังกล่าว ดังนั้น การพนันซึ่งดำเนินการโดยรัฐหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐนั้น ต้องได้รับการยกเว้นให้ไม่เป็นความผิดมูลฐานรวมถึงกิจการเกี่ยวกับการพนันใดๆ ในอนาคตซึ่งรัฐเป็นผู้จัดหาหรือควบคุมดูแลก็ต้องได้รับการยกเว้นในลักษณะดังกล่าวด้วยเช่นกัน

ข้อเสียของการใช้แนวทางกาหนดประเภทความผิดในลักษณะนี้คือ เป็นการกำหนดขอบเขตโดยกว้างเกินไป ไม่คำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดในแต่ละประเภท หากแต่กำหนดให้ครอบคลุมไว้ก่อน ซึ่งหากมองในอีกมุมหนึ่งก็จะเห็นว่าเป็นการกำหนดที่ทำให้ไม่มีช่องว่างที่จะทำให้การกำหนดประเภทใดหลุดพ้นจากการเป็นความผิดมูลฐานไปได้ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ หากจะกำหนดประเภทโดยวิธีนี้ สิ่งที่เป็นอีกประการหนึ่งคือ การกำหนดนิยามของคำว่าการเล่นให้ครอบคลุมลักษณะของการเล่นทั้งหมดด้วย

4.2.3.3 ผลกระทบจากการกำหนดให้การเล่นซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า การเล่นในประเทศไทยนั้น มิได้มีแต่การเล่นที่ผิดกฎหมายเท่านั้น หากแต่มีการเล่นซึ่งรัฐเป็นผู้ควบคุมดูแลและจัดให้มีการเล่นขึ้นได้อันได้แก่ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยออนไลน์ การพนันม้าแข่ง เป็นต้น และยังอาจหมายความรวมไปถึง บ่อนคาสีของรัฐ หรือบ่อนคาสีที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของกฎหมายซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าด้วย

การเล่นซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐดังกล่าว ไม่อาจตกอยู่ในฐานะของการพนัน ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินแต่อย่างใด เหตุเพราะการเล่นการพนันประเภทดังกล่าวนี้ รัฐไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย จึงไม่เข้าข่ายความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน จึงไม่สามารถนำมาตราการลงโทษทางกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมไปถึงมาตรการการริบทรัพย์สิน มาใช้บังคับจากการเล่นการพนันดังกล่าวได้

ประเด็นเกี่ยวกับการฟอกเงินที่จะเกิดขึ้นจกการเล่นซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐ จึงมิใช่การกระทำความผิดฐานเล่นการพนัน หากแต่อาจเกิดขึ้นในรูปแบบของการถูกนำไปใช้เป็น “แหล่งในการฟอกเงิน” เสียมากกว่า โดยลักษณะของการกระทำฟอกเงิน คือ การนำเงินได้จาก “การกระทำความผิดมูลฐานอื่น” มาทำการฟอกเงินผ่านการพนันซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ ยกตัวอย่างเช่น การนำเงินได้จากการกระทำผิดลักลอบค้ายาเสพติด มารับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ถูกรางวัลเพื่อนำไปขึ้นเงินกับทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทำให้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดดังกล่าวมีสภาพเหมือนเป็นเงินที่ได้จากการถูกสลาก

กินแบ่งรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าเป็นการฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิด ผ่านทางกลไกของการพนันซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐ

ความผิดเช่นว่านี้ เกิดขึ้นตั้งแต่การกระทำความผิดมูลฐานครั้งแรก การพนันเป็นเพียงกลไกและวิธีการในการฟอกเงินเท่านั้น หาใช่เป็นความผิดมูลฐานไม่ เปรียบเทียบเคียงกับการกระทำความผิดมูลฐานประเภทใดประเภทหนึ่ง และนำเงินได้จากการกระทำความผิดนั้นไปโอนผ่านบัญชีธนาคารกลับไปสลับมาหลายบัญชี เพื่อปกปิดร่องรอยว่าเงินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด การโอนเงินลักษณะดังกล่าวมิใช่ “ความผิดมูลฐาน” แต่อย่างใด หากแต่สถาบันการเงินนั้นตกเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน ซึ่งได้รับมาจากการกระทำความผิดมูลฐานอื่นก่อนหน้านั้น

เพราะฉะนั้น รัฐจึงไม่สามารถกำหนดให้การพนัน ซึ่งอยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของรัฐเป็น “ความผิดมูลฐาน” ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หากแต่ต้องออกมาตราการในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินจากการพนันดังกล่าว ดังเช่นการตรวจสอบธุรกรรมของสถาบันการเงิน จึงสรุปได้ว่า การกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ไม่มีผลกระทบต่อพนันซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแต่ประการใด

4.3 มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายหลังจากการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐาน

มาตรการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันในปัจจุบันนั้นยังไม่สามารถบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การนำมาตรการบังคับใช้กฎหมายของกฎหมายฟอกเงินเพื่อใช้บังคับกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพและยังสามารถยับยั้งการฟอกเงินรายได้จากการกระทำความผิดอีกด้วย

หลักการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กับความผิดฐานการพนันนั้นมียุทธวิธี 3 หัวข้อใหญ่ๆ ได้แก่

4.3.1 มาตรการด้านการลงโทษตามความผิดฐานฟอกเงิน

ได้แก่ การกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน อันเป็นความผิดหลักของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมไปถึงลักษณะของผู้กระทำความผิด และโทษที่จะได้รับในแต่ละกรณีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

ความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดหลักของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 คือ

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากมาตรา 5 ซึ่งเป็นการกำหนดถึงลักษณะของการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและมีบทลงโทษในทางอาญาไว้ หากการพินันถูกกำหนดเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้ใดที่กระทำการต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการพินันตามลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 ย่อมจัดเป็นผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องรับโทษดังกล่าว

4.3.1.2 การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร

เนื่องจากลักษณะการกระทำความผิดในปัจจุบันได้ซับซ้อนและกว้างขวางขึ้น อาชญากรรมหลายประเภทมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติ (Transnational Crime) หรือความผิดสากล ซึ่งส่งผลกระทบต่อชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความมั่นคงของชาติ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวต้องรับโทษในราชอาณาจักรเช่นเดียวกับความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งเป็นความผิดที่มีการกระทำ

ความผิดระหว่างประเทศเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของชาติเป็นอันมาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

มาตรา 6 ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏว่า

(1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็น คนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็น ความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้นั้นได้ปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

4.3.1.3 การลงโทษผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

การกระทำความผิดในปัจจุบันมีการช่วยเหลือกันในลักษณะต่างๆ มากมาย ในอาชญากรรมครั้งหนึ่งอาจมีผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นจำนวนมาก โดยปรกติตามประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดถึงหลักการลงโทษผู้สนับสนุนการกระทำความผิดไว้ในมาตรา 86 ซึ่งกำหนดให้ผู้สนับสนุนการกระทำความผิดต้องรับโทษสองในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

แต่ในความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินซึ่งลักษณะการกระทำความผิดผู้กระทำความผิดมักจะมีการแบ่งหน้าที่กันทำโดยมีผู้ร่วมกระทำผิดหลายคน และยังอาจมีตัวการทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง หรือเป็นผู้จัดหาหรืออำนวยความสะดวกโดยใช้อิทธิพลหรือการติดสินบน เพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถประกอบความผิดได้สำเร็จ และอาจรวมไปถึงการหาช่องทางและอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีหรือเพื่อมิให้ต้องถูกลงโทษเมื่อถูกจับกุม รวมทั้งจัดการเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลประโยชน์ใดๆ ในการกระทำความผิด ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วกระบวนการฟอกเงินที่ซับซ้อนนั้นสามารถทำการตรวจพิสูจน์ถึง

หน้าที่โดยแท้จริง หรือลักษณะการเป็นผู้กระทำผิดโดยตรงหรือสนับสนุนการกระทำผิด นอกจากนี้ความผิดฐานฟอกเงินเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง อาชญากรรมประเภทนี้จึงกำหนดให้ผู้สนับสนุนต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาตรา 7 ได้กำหนดลักษณะของการกระทำเกี่ยวกับการสนับสนุนการกระทำผิดไว้ดังนี้

มาตรา 7 ในความผิดฐานฟอกเงิน ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(1) สนับสนุนการกระทำผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

4.3.1.4 การลงโทษผู้พยายามกระทำความผิด

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 ได้วางหลักไว้ว่าผู้พยายามกระทำความผิดต้องรับโทษสองในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่พยายามกระทำนั้น แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้วางหลักในเรื่องการพยายามกระทำไว้แตกต่างออกไป โดยกำหนดให้ผู้พยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ทั้งนี้ เนื่องจากความผิดฐานฟอกเงินเป็นอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของชาติอย่างร้ายแรง และยังสามารถก่อให้เกิดอาชญากรรมอื่น ๆ ต่อเนื่องได้อีก จึงจัดเป็นอาชญากรรมที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญานั้นก็ได้มีการกำหนดให้ผู้ที่ยุบายามกระทำความผิด ในความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรบางลักษณะความผิด ต้องรับโทษเสมือนกระทำความผิดสำเร็จแล้วตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น อาทิเช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามมาตรา 107-110 และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักรตั้งแต่มาตรา 115-127

การกำหนดให้ผู้พยายามกระทำความผิดต้องรับโทษเท่ากับผู้กระทำ ความผิดสำเร็จ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้บัญญัติไว้ในมาตรา 8 ดังต่อไปนี้

มาตรา 8 ผู้ใดพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษ ตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ

4.3.1.5 การลงโทษผู้สมคบกันกระทำความผิด

การลงโทษผู้สมคบกันกระทำความผิดนี้มีหลักมาจากทฤษฎีการสม คบกันกระทำความผิด เนื่องจากลักษณะการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนไปใน ทางที่ซับซ้อนขึ้น มีผู้กระทำความผิดมากขึ้น หรือที่เรียกว่าอยู่ในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม นั้นเอง ลักษณะการดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมนั้นมีการแบ่งหน้าที่และตำแหน่งกัน ระหว่างสมาชิกในองค์กร แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชญากรรมเช่นเดียวกัน

ปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชญากรรมขององค์กรอาชญากรรม ที่ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งก็คือการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด เนื่องจากลักษณะการ แบ่งตำแหน่งและหน้าที่ขององค์กรอาชญากรรมนี้เอง ทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด สามารถทำได้เพียงดำเนินคดีกับตัวบุคคลผู้กระทำความผิดเองเท่านั้น แต่ไม่สามารถลงโทษไปถึง ผู้สมคบกันกระทำความผิดได้ เนื่องจากสมาชิกระดับหัวหน้าองค์กรอาชญากรรมนั้นส่วนใหญ่แล้ว ไม่ได้มีส่วนลงมือในการประกอบอาชญากรรมเองแต่อย่างใด หากแต่เป็นผู้วางแผนการหรือใน บางครั้งอาจมีการสนับสนุนด้วยอำนาจอิทธิพลประเภทต่างๆ เท่านั้น กฎหมายจึงไม่สามารถลง โทษบุคคลประเภทดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่สามารถพิสูจน์ถึงการลงมือในการประกอบอาชญา กรรมนั่นเอง

ในประเทศไทยมีแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการลงโทษผู้สมคบกันกระทำ ความผิด ได้มีปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เพื่อลงโทษผู้สมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 8 ว่า “ผู้ใดสมคบโดยการตกลงตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้นั้นสม คบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” ฯลฯ

ความผิดฐานสมคบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถนำผู้เป็นตัวการ หรือนายทุน ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติด มาดำเนินคดี และลงโทษ เพราะในทางปฏิบัติผู้เป็นนายทุนจะไม่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน แต่จะกระทำใน ชั้น "สมคบ" หรือวางแผนดำเนินการ จึงเป็นการยากที่บุคคลเหล่านี้จะถูกลงโทษตามกฎหมาย ความผิดฐานสมคบนี้เป็นมาตรการที่จะช่วยให้สืบสวนไปถึงผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดได้

ความผิดฐานฟอกเงินมีลักษณะเช่นเดียวกับความผิดยาเสพติด โดยมีผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดและกระทำในชั้น "สมคบ" หรือวางแผนดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดรายใหญ่หรือนายทุนก็จะกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ด้วย เพื่อซุกซ่อนปิดบังรายได้จากยาเสพติดและเพื่อหลบหลีกการถูกดำเนินคดีด้วย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ กำหนดความผิดสำหรับผู้สมคบกันกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ในมาตรา 9 ดังนี้

“ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิด ฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบ กันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่อง จากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นคงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรค หนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแก่การสม คบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้น หรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้”

4.3.1.6 การลงโทษหนักขึ้นสำหรับผู้มีตำแหน่งหน้าที่กระทำความผิด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ให้ความสำคัญกับการลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในทางราชการและความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรมไว้ โดยระบุให้มีโทษหนักขึ้นหากกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินและ ความผิดที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากบุคคลดังกล่าวสามารถใช้อำนาจหน้าที่หรืออิทธิพลของตำแหน่ง

หน้าที่ ในการช่วยให้การกระทำผิดร้ายแรงและสะดวกยิ่งกว่าบุคคลธรรมดา และอีกทั้งยังสร้างความเสียหายต่อราชการหรือต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้กำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้ในมาตรา 10 ดังนี้

มาตรา 10 เจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน หรือกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ผู้ใดกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการตุรกรรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

และได้บัญญัติโทษสำหรับผู้มีตำแหน่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เจ้าพนักงานหรือข้าราชการซึ่งกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิดฐานฟอกเงิน ในมาตรา 11 ดังต่อไปนี้

มาตรา 11 กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการตุรกรรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน หรือข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

โดยสรุปแล้วมาตรการในการลงโทษโดยใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้ สามารถลงโทษผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้รับจากการกระทำความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งโทษที่กำหนดไว้ในที่นี้เป็นโทษในทางอาญาซึ่งมีโทษหนักกว่าโทษในทางอาญาของความผิดเกี่ยวกับการพนันใน

พระราชบัญญัติการพนัน ทำให้สามารถขยายขอบเขตในการลงโทษทางอาญาได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งความรุนแรงของโทษที่มากกว่าก็ทำให้สามารถใช้ในทางข่มขู่ (Deterrent) ผู้กระทำความผิดมิให้กล้าที่จะทำความผิดได้ดีกว่าโทษแบบเก่าตามพระราชบัญญัติการพนัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดที่อยู่ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งหากใช้หลักกฎหมายอาญาหรือพระราชบัญญัติการพนันก็จะไม่สามารถเอาผิดกับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสมคบกันในการกระทำผิด เป็นต้นว่า บ่อนการพนันที่มีผู้มีอิทธิพลควบคุมอยู่ โต๊ะพนันฟุตบอล หรือเจ้ามือหวยเถื่อน เป็นต้น

มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงมีประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน ทั้งในด้านการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดและการป้องกันการฟอกเงินจากรายได้ที่ได้มาจากการกระทำความผิดอีกด้วย

4.3.2 การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

การดำเนินการเกี่ยวกับการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้รับแนวความคิดมาจากการริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งจากกฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มต้นจากตัวทรัพย์สินเป็นหลักแล้วนำไปสู่ตัวบุคคล ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจะยึดทรัพย์สินโดยเหตุอันควรสงสัยโดยไม่ต้องมีผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เพราะกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินควรเป็นกฎหมายมีลักษณะเฉพาะขอบเขตอาจครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดอาญาอื่นบางประเภทด้วย โดยเป็นมาตรการบังคับต่อทรัพย์สิน เป็นมาตรการทางแพ่ง โดยไม่ต้องอาศัยความผิดทางอาญา¹⁸

¹⁸ สีนหาท ประยูรรัตน์, "รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการปกปิดหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ... ครั้งที่ 2/2537," (20 มิถุนายน 2537) ณ ห้องประชุม 1 อาคาร 1 สำนักงาน ป.ป.ส. , หน้า 3

การกำหนดให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำต่างๆ เกี่ยวกับการโอน จำน่าย ยักยอก ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว แต่ถ้ามีความจำเป็นหรือเร่งด่วนในกรณีที่ไม่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้แล้ว ทรัพย์สินนั้นจะถูก จำน่าย หรือยักยอก หรือกระทำด้วยประการใดๆ ซึ่งเป็นผลให้ไม่สามารถติดตามตรวจสอบทรัพย์สินนั้นได้หรือติดตามตรวจสอบได้ยาก กฎหมายนี้ได้ให้อำนาจเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ก่อนได้โดยต้องรายงานให้คณะกรรมการธุรกรรมทราบ

ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุผลและความยุติธรรมเป็นสำคัญ ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ถูกสั่งยึดและอายัดมีโอกาสพิสูจน์หลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในกรทำธุรกรรมนั้น มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้เพิกถอนการยึดหรืออายัดได้

มาตรา 48 ได้กำหนดเกี่ยวกับการยึด สั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินไว้ ดังนี้

“มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำน่าย ยักยอก ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินในที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนเลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อนแล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

• การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน จะแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้น มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการแล้วแต่กรณี สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการ”

4.3.2.1 การยึดและอายัดทรัพย์สิน¹⁹

คำว่า ยึด และอายัด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีความหมายเพียงใด กรณีดังกล่าวในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 หรือในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็มีได้ให้คำนิยามไว้โดยตรง

แต่คำว่ายึดตามความหมายของพจนานุกรมฯ หมายความว่า ถือเอาไว้ เหนี่ยว รั้ง เกาะ จับ หนอง อย่างไรก็ดีได้มีแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาให้ความหมายคำว่า ยึดไว้ว่า การยึด คือ การเอาทรัพย์สินมาไว้ในความดูแลรักษาของเจ้าพนักงานบังคับคดี คำว่า อายัดตามความหมายของพจนานุกรมฯ ให้ความหมายไว้ว่ากักไว้ สังกัก กักให้ รักษาไว้ ยึดไว้ และตามความหมายในแนววินิจฉัยของศาลฎีกาได้ให้ความหมายของคำว่า อายัด คือ การส่งบุคคลภายนอกมิให้ทำการโอนหรือชำระหนี้ในคดี แต่ให้ชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทน

ในการใช้คำว่ายึดนั้นต้องใช้กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ในการใช้คำว่าอายัดนั้นมักใช้กับสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือใช้กับสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นๆ กล่าวคือ อายัดสิทธิเรียกร้องที่มีต่อบุคคลภายนอก มิให้บุคคลภายนอกหรือบุคคลอื่นใดกระทำการโอนหรือชำระหนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ซึ่งในทางตีความน่าจะหมายความว่า การยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ทั้งนี้ เพราะมาตรา 59 กำหนดให้ดำเนินการทางศาลตามหมวดการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินให้ยื่นต่อศาลแพ่ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม ส่วนทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นให้มีความหมายตามมาตรา 3

¹⁹ กลุ่มงานวิชาการ กองนโยบายและมาตรการ, คู่มือพนักงานเจ้าหน้าที่, (กรุงเทพมหานคร :สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2544) ,อ้างสืบ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งในปัจจุบันคือกฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้²⁰

การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

หลักทั่วไปในการยึด

- พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงเอกสารมอบหมาย บัตรประจำตัว และคำสั่งยึดทรัพย์สิน ต่อเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน
- พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่ในกรณีจำเป็นจะดำเนินการยึดทรัพย์สินในเวลาอื่น
- พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องทำบัญชีทรัพย์สินที่ยึด
- ต้องจัดให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นลงลายมือชื่อรับรองบัญชีทรัพย์สินที่ยึดไว้

การยึดอสังหาริมทรัพย์

- พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบโดยเร็ว
- พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน
- หนังสือสำคัญสำหรับอสังหาริมทรัพย์ต้องเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงาน
- ต้องบันทึกถ้อยคำเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน
- พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องจัดแจ้งรายละเอียดทรัพย์สินตามสมควร

ควร

²⁰ นิกร เกรีกูล, การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, หน้า 209-211

การยึดสังหาริมทรัพย์

- พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน
- จะต้องแจ้งนายทะเบียนแห่งทรัพย์สิน
- การยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีปัญหาในการขนย้ายหรือจัดเก็บ

รักษา ให้รายงานคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขานุการให้ทราบเพื่อพิจารณาสั่งการ

การอายัด

- ต้องแจ้งเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน
- การแจ้งบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกรณีทรัพย์สินประเภทสิทธิเรียกร้อง จะต้องแจ้งแก่บุคคลภายนอกซึ่งมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของตามสิทธิเรียกร้องนั้นด้วย
- การอายัดหนี้ซึ่งมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด หรือเงื่อนไข คำสั่งอายัดทรัพย์สินนั้นอาจออกได้ไม่ว่าหนี้ของบุคคลภายนอกนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด หรือเงื่อนไข หรือไม่

4.3.2.2 การทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้น คือ ขั้นตอนการริบทรัพย์สินจากผู้กระทำความผิดเพื่อให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ก็ได้หมายความว่าทรัพย์สินนั้นจะต้องถูกริบหรือตกเป็นของแผ่นดินโดยเด็ดขาดเสมอไป เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดให้มีการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินและความบริสุทธิ์ของทรัพย์สิน หากพิสูจน์ได้ว่าบริสุทธิ์เจ้าของทรัพย์สินนั้นก็จะมีสิทธิที่จะได้รับทรัพย์สินดังกล่าวคืน

การร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้น มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

ให้เลขาธิการรีบดำเนินการตามวรรคสองแล้วส่งเรื่องเพิ่มเติมไปให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดให้พนักงานอัยการและเลขาธิการปฏิบัติตามนั้น หากคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้องหรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาและได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้ว ให้เรื่องนั้นเป็นที่ยุติ และห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญ ซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้

เมื่อศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลแล้ว ให้ศาลสั่งให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลนั้น และประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่นเพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอถอนศาลมีคำสั่งกับให้ศาลสั่งให้ส่งสำเนาประกาศไปยังเลขาธิการเพื่อปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและสถานีตำรวจท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่และถ้ามีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบ เพื่อใช้สิทธิดังกล่าว การแจ้งนั้นให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งสุดท้ายของผู้นั้นเท่าที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินจะกระทำได้
เมื่อมีหลักฐานซึ่งเชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยเลขาธิการ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่น
คำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

พนักงานอัยการมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจหากเห็นว่าเรื่องที่เสนอ
มายังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งได้ พนักงานอัยการจะแจ้งให้เลขาธิการทราบ
โดยระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นด้วย เพื่อให้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

เมื่อเลขาธิการดำเนินการแล้วจะส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการ
พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุเพียงพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมี
คำสั่งได้ พนักงานอัยการจะแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบ
ปรามการฟอกเงินวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งถ้าผลการชี้ขาดเป็นอย่างใดพนักงานอัยการและเลขาธิการจะ
ต้องปฏิบัติตามนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับ
เรื่องจากเลขาธิการ ก็จะต้องปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

จากตัวบทกฎหมายดังกล่าวนี้สามารถตีความสรุปได้ว่า

การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
ตกเป็นของแผ่นดินอาจแบ่งได้ 2 กรณีดังนี้

กรณีแรก อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 48 วรรคหนึ่ง คือ เมื่อ
คณะกรรมการธุรกรรมสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวมีกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันตาม
มาตรา 48 วรรคหนึ่ง และต่อมาในระยะเวลา 90 วันดังกล่าวปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่า
ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขาธิการ ป.ป.ง. จะส่ง
เรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน
ก็ได้

กรณีที่สอง เป็นกรณีที่ไม่มี การดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้
ชั่วคราวตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง เนื่องจากไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าอาจจะมีการโอน จำหน่าย ยัก
ย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด แต่จากการ

ตรวจสอบรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและการตรวจสอบธุรกรรม ปรากฏว่ามีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขอาชญากร ป.ป.ง. จะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

จึงสรุปได้ว่า มาตรการในการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถใช้สกัดกั้นมิให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันนำเงินที่ได้จากการกระทำผิดไปผ่านกระบวนการฟอกเงิน แล้วนำทรัพย์สินนั้นมาทำประโยชน์ในกรขยายการกระทำความผิดอีก จึงเป็นมาตรการที่สามารถสกัดกั้นการกระทำความผิดทั้งในรูปแบบของผู้ประกอบการ เช่น เจ้ามือห่วยเถื่อน บ่อนการพนัน ซึ่งอาจมีองค์ประกอบอาชญากรรมเป็นผู้ควบคุมดูแลอยู่ รวมไปถึงยังสามารถสกัดกั้นการกระทำความผิดของผู้เล่นได้เช่นกัน เนื่องจากคงไม่มีผู้ใดอยากเล่นการพนันที่มีการเสี่ยงแพ้ชนะ และยังมีความเสี่ยงในการถูกริบทรัพย์สินจากการกระทำความผิดอีกด้วย

4.4 มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมาย

ในส่วนของการฟอกเงินที่เกี่ยวกับการพนันนั้น ประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษาได้แก่ การนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันไปผ่านกระบวนการฟอกเงิน เพื่อให้เงินที่จากการกระทำความผิดนั้นกลายเป็นเงินที่เสมือนว่าได้จากการประกอบกิจการที่สุจริต หรือเรียกได้ว่า ทำให้เงินสกปรกจากการพนันนั้น กลายสภาพเป็นเงินที่เสมือนกับว่าเป็นเงินสะอาด เพื่อที่จะสามารถใช้ได้ตามปกติ หรือใช้เป็นต้นทุนในการประกอบความผิดต่อไป

อย่างไรก็ตาม การพนันและการฟอกเงินนั้น ยังมีความเกี่ยวข้องในอีกลักษณะหนึ่ง นั่นก็คือ การนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดอย่างอื่นมาอาศัยการพนันเป็นแหล่งในการฟอกเงินนั่นเอง ซึ่งตามทฤษฎีของการฟอกเงินนั้น การทำให้เงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้อยู่ในสภาพของเงินที่เสมือนได้มาถูกกฎหมาย ก็คือ การนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาผ่านกระบวนการถูกกฎหมายประเภทใดประเภทหนึ่งนั่นเอง เพราะฉะนั้นแล้วในกรณีนี้ การพนันจะมีใช้อยู่ในฐานะของการกระทำซึ่งเป็นความผิดแต่อย่างใด หากแต่จะอยู่ในฐานะของ “แหล่งที่ใช้ในการฟอกเงิน” แทน ซึ่งการพนันที่สามารถจะเป็นแหล่งฟอกเงินได้นั้น ก็ต้องเป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย หรือกฎหมายยอมรับหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของกฎหมายนั่นเอง หากไม่เช่นนั้นแล้ว ก็ไม่สามารถ

ทำการฟอกเงินให้ดูเสมือนเป็นเงินสะอาดได้ เนื่องจากยังไม่มีการนำเงินสกปรกเข้าสู่กระบวนการที่ ถูกกฎหมายแต่อย่างใดนั่นเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิแสดงถึงการเล่นการพนันในบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมาย
เปรียบเทียบกับการเล่นการพนันในบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมกฎหมาย

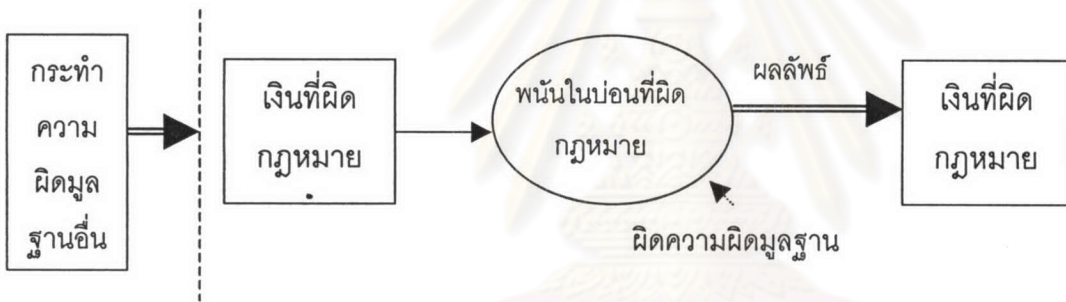
1. การเล่นการพนันในบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมาย

1.1 โดยการนำเงินที่ถูกกฎหมายมาเล่น

หากปิดบัง โอนย้าย
 ถือว่ากระทำความผิดฐาน
 ฟอกเงิน สามารถริบ
 ทรัพย์สินนั้นได้ และลง
 โทษฐานฟอกเงินได้

1.2 โดยการนำเงินที่ผิดกฎหมายมาเล่น

เท่ากับว่านำเงินที่ได้มา
 จากการกระทำความผิด
 มูลฐานครั้งก่อนและนำ
 มาเล่นการพนันซึ่งเป็น
 ความผิดอีกย่อมริบและ
 ลงโทษได้

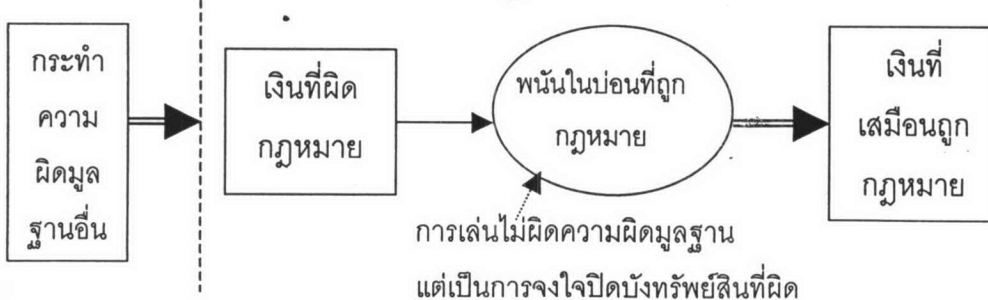
2. การเล่นการพนันในบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมกฎหมาย

2.1 โดยการนำเงินที่ถูกกฎหมายมาเล่น

เท่ากับว่านำเงินที่ได้
 มาโดยสุจริต มาเล่น
 การพนันที่กฎหมายรับ
 รองให้เล่นได้ จึงไม่มี
 ความผิดใดๆ

2.2 โดยการนำเงินที่ผิดกฎหมายมาเล่น

เท่ากับว่านำเงินที่ได้มาโดยการ
 กระทำความผิด มาเล่นการพนันเพื่อ
 ปกปิด แท้จริงแล้วเงินนั้นเป็น
 เงินที่ผิดมาตั้งแต่นั้น จึงริบได้
 และยังลงโทษฐานฟอกเงินตาม
 มาตรา 5 ได้ด้วย

จากแผนภูมิดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การพนันที่ผิดกฎหมายหรือที่เป็นความผิดมูลฐานจะไม่สามารถใช้เป็นแหล่งใช้เงินในการฟอกเงินที่แท้จริงได้ การฟอกเงินโดยอาศัยการพนันจึงเป็นตามกรณีตามข้อ 2.2

ในอนาคตหากรัฐทำการเปิดบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมาย หรือบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของกฎหมาย แน่แน่นอนว่าจะต้องประสบกับปัญหาการนำเงินได้จากการกระทำความผิดมาฟอกเงินในบ่อนประเภทดังกล่าวได้อย่างแน่นอน ซึ่งในกรณีเช่นนี้ แม้ว่าจะมีการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดมูลฐานแล้ว ก็ไม่สามารถจะปรับใช้ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการพนันกับบ่อนที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของรัฐได้ เนื่องมาจากการเล่นการพนันในสถานที่ดังกล่าวเป็นการเล่นการพนันที่รัฐไม่จัดว่าเป็นความผิดแต่อย่างใด การจะป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงต้องอาศัยมาตรการอย่างอื่นในการที่จะตรวจสอบเพื่อป้องกันไม่ให้นักคนนำเอาเงินได้จากการกระทำความผิดประเภทอื่นมาอาศัยบ่อนที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของรัฐเป็นแหล่งฟอกเงิน ซึ่งการป้องกันนั้น ควรใช้พื้นฐานของมาตรการป้องกันมิให้สถาบันการเงินตกเป็นแหล่งที่ใช้ในการฟอกเงินเป็นหลักและมีมาตรการเสริมอย่างอื่นเพื่อความเหมาะสมด้วย ซึ่งสามารถสรุปมาตรการป้องกันมิให้บ่อนการพนันที่อยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐตกเป็นแหล่งที่ใช้ในการฟอกเงินได้ โดยยึดหลักจากกฎหมายควบคุมบ่อนคาสีโนของสหรัฐอเมริกาในส่วนของ New Jersey Casino Control Act ประกอบกับ Regulation of the Nevada Gaming Commission and State Gaming Control Board

ซึ่งสามารถวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมได้ดังต่อไปนี้

1) การให้ลูกค้าแสดงตนเมื่อใช้บริการ (Show Identification)

บ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมาย จำเป็นต้องมีการจัดให้ลูกค้าที่มาใช้บริการแสดงตนโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบันทึกข้อมูลของผู้ที่เข้าใช้บริการเพื่อที่จะตามตัวได้ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยในที่มาของเงินที่เอามาใช้เล่นการพนัน หากไม่มีการจัดให้ลูกค้าแสดงตนก็ไม่สามารถที่จะตามหาบุคคลที่น่าสงสัยว่าจะนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมาเล่นการพนันได้ ขั้นตอนนี้ จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งควรกำหนดในกฎข้อบังคับด้วยว่า หากบ่อนการพนันใดไม่จัดให้มีการแสดงตนของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ผู้ประกอบการจะต้องรับโทษ

ซึ่งมาตรการลักษณะนี้ ในต่างประเทศก็มีการวางมาตรการที่แตกต่างกันออกไป ในบางประเทศนั้นวางมาตรการให้สถานคาสโนในจำเป็นต้องตรวจสอบตัวตนของลูกค้าทุกคนที่เข้ามาใช้บริการ ส่วนในบางประเทศหรือบางรัฐได้วางมาตรการที่หลวมกว่า กล่าวคือ จะทำการตรวจสอบตัวตนของลูกค้าในกรณีที่มีการแลกเปลี่ยนเงินหรือชิปเป็นจำนวนมากเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติ นั้น ผู้เขียนเห็นว่า การจัดให้ลูกค้าทุกคนแสดงตนจะเป็นการเหมาะสมกว่า เนื่องจากสามารถป้องกันการฟอกเงินได้แน่นอนกว่า

2) การรายงานธุรกรรม

เช่นเดียวกับสถาบันการเงิน เพื่อป้องกันมิให้ตกเป็นแหล่งที่ใช้ในการฟอกเงิน บ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมายต้องจัดให้มีการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ในบ่อนการพนันนั้น ได้แก่ การได้เสียเงินพนันที่มากผิดปกติ หรือการแลกชิปที่มีมูลค่าเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดให้แลกได้โดยไม่ต้องมีการรายงาน ตามหลักกฎหมายของรัฐ New Jersey สหรัฐอเมริกา สถานคาสโนในจำเป็นต้องมีการรายงานกระบวนทางการทางการเงินที่มีมูลค่ามากกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐ ทุกๆ 30 วัน โดยกำหนดให้รายงานถึงจำนวนเงินและข้อมูลของผู้ที่ทำธุรกรรมนั้นๆ

ดังนั้น การรายงานธุรกรรมเช่นนี้ ควรมีการกำหนดวงเงินขั้นที่จะให้ผู้ประกอบการบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมาย มีหน้าที่ที่จะรายงานธุรกรรมดังกล่าว เพื่อตรวจสอบว่าบุคคลที่เล่นการพนันนั้น นำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาเล่นการพนันหรือไม่

3) การเก็บรวบรวมหลักฐานการทำธุรกรรม

นอกจากการรายงานธุรกรรมที่ควรสงสัยหรือที่มีมูลค่าสูงแล้ว การกำหนดให้สถานคาสโนต้องเก็บรวบรวมหลักฐานก็เป็นมาตรการที่จำเป็นเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบพิสูจน์ร่องรอยทางการเงินย้อนหลังในกรณีที่เกิดความสงสัยในการทำธุรกรรมครั้งใดครั้งหนึ่ง โดยข้อมูลที่กำหนดให้ทางสถานคาสโนต้องเก็บรวบรวมไว้นั้น ได้แก่ ธุรกรรมที่มีมูลค่าสูง หากแต่ไม่สูงถึงขนาดต้องทำการรายงาน ยกตัวอย่างกฎหมายของรัฐ Nevada กำหนดให้สถานคาสโนต้องเก็บรวบรวมหลัก

ฐานของธุรกรรมที่มีมูลค่ามากกว่า 3,000 เหรียญสหรัฐไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 5 ปี การเก็บข้อมูลในลักษณะนี้เป็นการทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบธุรกรรมที่ต้องสงสัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมาตรการนี้ เปรียบเสมือนการป้องกันอีกชั้นหนึ่งต่อจากมาตรการการรายงานธุรกรรม ซึ่งในบางครั้งบุคคลที่จะทำการฟอกเงิน มักหลีกเลี่ยงการทำธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงถึงขนาดที่ผู้ประกอบการต้องทำการรายงาน โดยใช้วิธีการทำธุรกรรมให้มีมูลค่าน้อยลง แต่มีจำนวนครั้งมากขึ้น การเก็บข้อมูล หลักฐานย้อนหลังในลักษณะนี้ ทำให้สามารถตรวจสอบการเลี่ยงมาตรการด้านการรายงานธุรกรรมได้อีกด้วย

4) . การกำหนดวิธีการจ่ายเงินตอบแทนจากการชนะพนัน

ควรกำหนดวงเงินขั้นสูงในการที่จะจ่ายเงินตอบแทนจากการชนะพนันเป็นเงินสด และจ่ายเงินตอบแทนจากการชนะพนันที่เป็นจำนวนสูงมากในรูปแบบของเช็ค เพื่อที่จะเป็นการเพิ่มระบบการตรวจสอบถึงที่มาที่ไปของเงินตลอดจนผู้ที่ได้รับเงินจากการชนะการพนันที่แท้จริง

5) . การกำหนดวิธีการแลกชิปเพื่อใช้เล่นการพนัน

การแลกชิปเป็นช่องทางสำคัญในการที่จะทำการฟอกเงินในบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมาย เนื่องจากวิธีการฟอกเงินนั้นจะทำการเปลี่ยนแปลงสภาพเงินกับชิปที่ใช้เล่นการพนัน ซึ่งมี 2 แบบ ได้แก่ "ชิปตาย" ซึ่งเป็นชิปที่ผู้เล่นแลกจากผู้ประกอบการเพื่อที่จะนำไปเล่นการพนัน ซึ่งชิปชนิดนี้ไม่สามารถแลกคืนเป็นเงินสดได้ ต้องนำไปเล่นการพนันเท่านั้น และ "ชิปเป็น" ซึ่งได้แก่ชิปที่ทางโต๊ะพนันจ่ายคืนให้กับผู้เล่นในกรณีผู้เล่นชนะพนันเพื่อนำไปใช้แลกคืนเป็นเงินสดได้ โดยวิธีการฟอกได้แก่ผู้ทำการฟอกเงินจะทำการแลกชิปตายจากผู้ประกอบการและเปิดให้ผู้ที่มาเล่นการพนันแลกชิปต่อจากตน และรับเงินสดไว้ จากนั้นก็จะรับแลกชิปเป็นจากผู้เล่นโดยจ่ายเงินสูงกว่าที่ผู้เล่นไปแลกจากผู้ประกอบการและท้ายที่สุดก็จะนำชิปเป็นดังกล่าวไปแลกเป็นเงินสดจากผู้ประกอบการและลงบันทึกว่าเป็นชิปที่ตนได้มาจากการเล่นการพนันแล้วชนะพนัน ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วผู้ทำการฟอกเงินมิได้เล่นการพนันแต่อย่างใดเลย

ด้วยเหตุนี้เอง ทางบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมายจึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการป้องกันการแลกชิปโดยผู้อื่นเพื่อป้องกันมิให้เกิดการฟอกเงินในบ่อนการ

พนันนั่นเอง โดยมาตรการที่กำหนดนั้นควรให้มีการตรวจตราดูแลในบ่อนการพนันมิให้มีการแลกชิปเถื่อนในลักษณะดังกล่าวขึ้น โดยทางกฎหมายอาจกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่บ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมายต้องปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติจะมีบทลงโทษ

6) มีมาตรการในการควบคุมดูแลผู้ประกอบการอาชีพนายหน้าหาลูกค้ามาเล่นการพนัน (Junkets)

ในต่างประเทศนั้นมีอาชีพในลักษณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมาย นั่นก็คืออาชีพนายหน้าหาลูกค้ามาเล่นการพนัน หรือที่เรียกว่า Junkets นั่นเอง โดยลักษณะการทำงานของนายหน้าประเภทนี้คือมีหน้าที่หาลูกค้ามาเล่นการพนันและจะได้เงินค่านายหน้าหรือที่เรียกว่าค่าหัวคิวจากบ่อนการพนันที่มีสัญญาซึ่งกันและกันอยู่ โดยนายหน้านั้นจะมีหน้าที่ในการดูแลอำนวยความสะดวกทุกอย่างให้กับลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดหาพาหนะรับส่ง ห้องพัก อาหารการกิน การพาไปเล่นการพนันตามรูปแบบที่ลูกค้าต้องการ รวมไปถึงการแลกชิปและขึ้นเงินให้กับลูกค้า โดยจะมีสิทธิประโยชน์ให้กับลูกค้ามากกว่าที่ลูกค้าจะได้รับเมื่อไปเล่นการพนันด้วยตนเอง

ด้วยเหตุที่นายหน้าหาลูกค้ามาเล่นการพนัน (Junkets) มีบทบาทมากกับกิจกรรมในบ่อนการพนัน ดังนั้นนายหน้าประเภทนี้เองจะเป็นช่องทางที่อาชญากรจะมาติดต่อให้ทำการฟอกเงิน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วรัฐก็จำเป็นต้องมีมาตรการให้สถานประกอบการบ่อนการพนันควบคุมดูแลตลอดจนกำหนดกฎระเบียบและหน้าที่ของนายหน้าประเภทนี้ไว้ด้วย โดยที่ระเบียบและหน้าที่ที่จำเป็นต้องกำหนดได้แก่

1. การขึ้นทะเบียนนายหน้า ซึ่งแต่ละบ่อนการพนันต้องมีการบันทึกข้อมูลของนายหน้าที่ติดต่อทำธุรกิจกับบ่อนการพนันของตน ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถติดตามตรวจเช็คได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย
2. การกำหนดให้นายหน้าที่พาลูกค้ามาเล่นการพนันต้องมีการให้ลูกค้าแสดงตนก่อนเล่นการพนัน
3. หากนายหน้าประสงค์จะแลกชิปให้กับลูกค้า ต้องมีการลงบันทึกว่าลูกค้าแต่ละรายแลกชิปไปเป็นจำนวนเท่าใด และแลกเงินคืนไปเป็นจำนวนเท่าใด
4. กำหนดโทษกับนายหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ

มาตรการในส่วนของสถานคาสิโน หรือบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของกฎหมายนั้น มีมากมายหลายประการ มาตรการส่วนใหญ่ก็มีขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการประกอบกิจการดังกล่าว มาตรการบางส่วนก็เป็นมาตรการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยตรง บางส่วนก็เป็นการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ทางอ้อม โดยสรุปแล้วบ่อนการพนันที่อยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกฎหมายนั้นเป็นสถานที่ที่มีช่องทางในการฟอกเงินได้หลายรูปแบบ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องศึกษาถึงช่องทางต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ และจะต้องมีมาตรการการป้องกันการฟอกเงินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันมิให้ตกเป็นแหล่งที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการฟอกเงินได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย